

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

URAD ZA REGIJSKO DELOVANJE

Izpostava Postojna

Kolodvorska 5, 6230 Postojna

T: 05 728 02 23

F: 05 726 48 44

E: izpostava.po@urszr.si

www.sos112.si/postojna

Številka: 842-7/2024-1 - DGZR

Datum: 20. 04. 2024

**OCENA OGROŽENOSTI NOTRANJSKE REGIJE
ZARADI MNOŽIČNE NESREČE NA
AVTOCESTI
Verzija 1.0**

	ORGAN	DATUM	ODGOVORNA OSEBA/PODPIS
SPREJEL	Izpostava URSZR Postojna		mag. Aleš Klemenc sekretar vodja izpostave
IZDELAL	Izpostava URSZR Postojna	Februar 2024	Metka Kovač

KAZALO

1	UVOD	6
2	SPLOŠNO O CESTAH V RS	8
2.1	Cestna infrastruktura.....	8
3	AVTOCESTNO OMREŽJE V NOTRANJSKI REGIJI	12
3.1	Splošni podatki o avtocestnem odseku	13
3.2	Opis avtoceste	16
3.3	Obremenjenost cest	21
4	VRSTA, OBLIKA IN ZNAČILNOSTI NESREČ NA AVTOCESTI	24
5	VIRI NEVARNOSTI IN MOŽNI VZROKI NASTANKA IZREDNEGA DOGODKA, MANJŠE, VEČJE ALI MNOŽIČNE NESREČE NA AVTOCESTI TER NJIHOVE ZNAČILNOSTI	25
5.1	Viri nevarnosti za nastanek nesreče na avtocesti	25
5.2	Vrste manjših prometnih nesreč in njihove značilnosti	27
5.3	Značilnosti večjih in množičnih nesreč	28
6	DEJAVNIKI, KI POVEČUJEJO VERJETNOST NASTANKA NESREČE NA AVTOCESTI.....	31
6.1	Vremenske razmere	31
6.2	Potresna ogroženost.....	31
6.3	Terorizem in druge oblike množičnega nasilja	32
6.4	Požari na prevoznih sredstvih.....	32
6.5	Poplave	32
6.6	Plaz ali erozija	33
6.7	Močno sneženje in toča.....	34
6.8	Požari v naravnem okolju	35
6.9	Nevihta	35
7	VERJETNOST POJAVLJANJA NESREČE	37
8	POGOSTOST POJAVLJANJA NESREČE.....	38
9	VRSTE IN KOLIČINE NEVARNIH SNOVI	39

10 VERJETNE POSLEDICE NESREČE IN VERJETNOST NASTANKA VERIŽNE NESREČE	40
10.1 Posledice izrednih dogodkov.....	40
10.2 Posledice manjše nesreč	40
10.3 Posledice množične nesreče	40
11 VERJETNOST POJAVLJANJA NESREČE IN MOŽNOST PREDVIDEVANJA NESREČE	42
11.1 Verjetnost pojavljanja izrednih dogodkov.....	42
11.2 Verjetnost pojavljanja manjših nesreč	42
11.3 Verjetnost pojavljanja množičnih nesreč	42
11.4 Posledica nesreč na avtocesti.....	43
12 PREPREČITEV, UBLAŽITEV IN ZMANJŠANJE POSLEDIC MNOŽIČNE NESREČE NA AVTOCESTI.....	44
12.1 Zaščitni ukrepi	45
13 KRITERIJI ZA RAZVRŠČANJE V RAZREDE OGROŽENOSTI	51
13.1 Razvrščanje občin	53
13.2 Razvrščanje Notranjske regije	55
14 ZAKLJUČEK.....	57
15 RAZLAGA OKRAJŠAV	59
16 VIRI.....	60

KAZALO SLIK

<i>Slika 1: Avtocesta A1 Šentilj - Srmin.....</i>	<i>6</i>
<i>Slika 2: Pregledna karta cestnega omrežja RS .....</i>	<i>8</i>
<i>Slika 3: Pregledna karta cestnega omrežja v Notranjski regiji.....</i>	<i>12</i>
<i>Slika 4: AC krak A1 med priključkoma Brezovica in Senožeče ter krak HC H4 med Razdrtim in Vrtojbo, področje ACB Postojna .....</i>	<i>14</i>
<i>Slika 5: krak AC A1 med priključkoma Senožeče in razcepom Srmin, krak AC A3 med priključkoma Gabrk in Fernetiči, krak HC H5 med Kopro in Škofijami ter krak HC H6 med Kopro in Izolo, področje ACB Kozina.....</i>	<i>14</i>
<i>Slika 6: Prikaz območja izpostave URSZR Postojna na območju ACB Postojne .....</i>	<i>15</i>
<i>Slika 7: Prikaz območja izpostave URSZR Postojna na območju ACB Kozina .....</i>	<i>15</i>
<i>Slika 8: Opis trase AC na področju Notranjske regije .....</i>	<i>18</i>
<i>Slika 9: Karta prometnih obremenitev v letu 2022 .....</i>	<i>22</i>
<i>Slika 10: Ogroženost občin v Notranjski regiji zaradi množične nesreče na avtocesti .....</i>	<i>55</i>
<i>Slika 11: Celoten potek Avtoceste A1 Šentilj - Srmin.....</i>	<i>56</i>

KAZALO TABEL

<i>Tabela 1: Omrežje vzdrževanih cest v km po upravljalcih za leto 2022 .....</i>	<i>9</i>
<i>Tabela 2: Dolžina vseh cest (km) v vzdrževanju ACB Postojna in ACB Kozina .....</i>	<i>13</i>
<i>Tabela 3: Vrsta in dolžina cevi (m) v predorih v upravljanju poslovnih enot na območju Notranjske regije.....</i>	<i>16</i>
<i>Tabela 4: Dolžina cest (km) v upravljanju poslovnih enot na področju Notranjske regije .....</i>	<i>16</i>
<i>Tabela 5: Obremenjenost avtocest in hitrih cest .....</i>	<i>21</i>
<i>Tabela 6: Kriteriji za točkovanje območij po občinah in za Notranjsko regijo .....</i>	<i>50</i>
<i>Tabela 7: Prometne obremenitve leta 2022 .....</i>	<i>50</i>
<i>Tabela 8: Kriteriji za točkovanje po občinah in regiji .....</i>	<i>51</i>
<i>Tabela 9: Kriteriji za razporejanje v razrede ogroženosti po občinah in za Notranjsko regijo .....</i>	<i>52</i>
<i>Tabela 10: Ogroženost po posameznih odsekih.....</i>	<i>52</i>
<i>Tabela 12: Ogroženost občin zaradi množične nesreče na avtocesti, glede na PLDP na avtocestah v občini . Pri številu prebivalcev so upoštevani podatki za drugo polovico leta 2023. ....</i>	<i>52</i>

1 UVOD

Ocena ogroženosti zaradi množične nesreče na avtocesti Notranjske regije, Verzija 1.0 je izdelana za primer nesreče na avtocesti A1 Šentilj - Srmin na relaciji »Vrhnika - Kozina«, ki je v upravljanju Družbe za avtoceste v Republiki Sloveniji, d.d. (DARS d.d.), Avtocestne baze Postojna in Kozina (ACB Postojna, ACB Kozina).

Slika 1: Avtocesta A1 Šentilj - Srmin

Vir: Dars (2024)

Oceno tveganja zaradi množične nesreče na avtocesti v Notranjski regiji je izdelala Izpostava Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Postojna (v nadaljevanju Izpostava URSZR Postojna). Ocena je izdelana na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ((Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10, 21/18 – ZNOrg in 117/22), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19). Pri izdelavi načrta so bili upoštevani tudi Zakon o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 – GZ, 189/20 – ZFRO in 43/22), Zakon o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 23/19, 189/20 – ZFRO, 39/22 in 117/22 – ZVNDN-C), Zakon o javnih cestah (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 57/08 – ZLDUVCP, 69/08 – ZCestV, 42/09, 109/09, 109/10 – ZCes-1 in 24/15 – ZCestn), Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o javnih cestah (Uradni list

RS, št. 92/05 in 69/08 – ZCestV) ter na podlagi zakona izdanimi podzakonski predpisi, Zakon o varnosti cestnega prometa (Uradni list RS, št. 56/08 – uradno prečiščeno besedilo, 57/08 – ZLDUVCP, 58/09, 36/10, 106/10 – ZMV, 109/10 – ZCes-1, 109/10 – ZPrCP, 109/10 – ZVoz, 39/11 – ZJZ-E, 75/17 – ZMV-1 in 10/18 – ZCes-1C), Zakon o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 156/21 – uradno prečiščeno besedilo in 161/21 – popr.), Zakon o prevozu nevarnega blaga (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 41/09, 97/10 in 56/15), Pravilnik o službi nujne medicinske pomoči (Ur. list RS, št. 81/15 – popr.), Uredba o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur. list RS, št. 92/07, 54/09, 23/11 in 27/16) ter izvedbeni programi upravljavca cestne infrastrukture, DARS, d.d..

Ocena ogroženosti zaradi množične nesreče na avtocesti Notranjske regije, Verzija 1.0 je izdelana za primer nesreče na avtocesti A1. Avtocestna smer severovzhod – zahod je neposredna povezava med slovensko obalo na zahodnem kraku (Koper) in Šentiljem na avstrijski meji na severu, z odcepi proti Sežani (Italija), Novi Gorici (Italija) in Lendavi (Madžarska).

Ocena ogroženosti zaradi množične nesreče na avtocesti Notranjske regije je podlaga za izdelavo Regijskega načrta zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti za Notranjsko regijo.

2 SPLOŠNO O CESTAH V RS

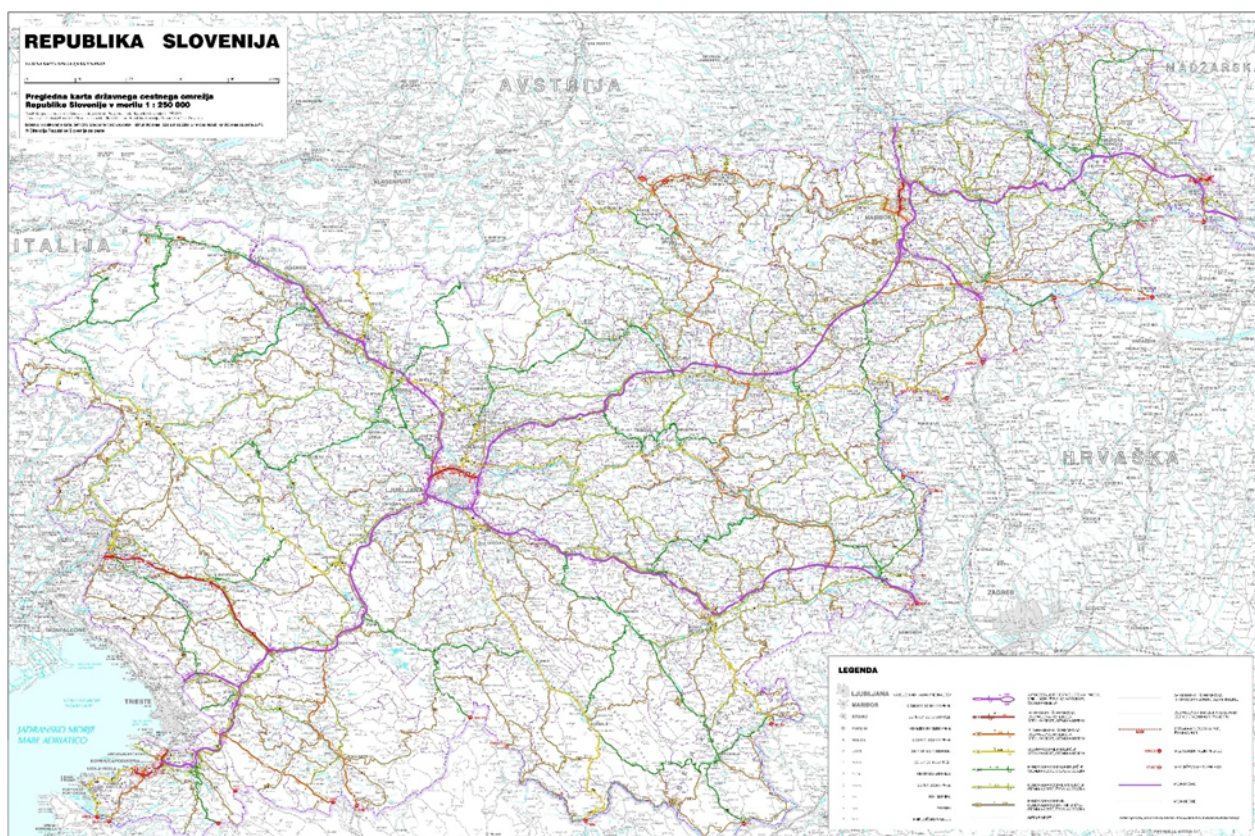
2.1 Cestna infrastruktura

V Sloveniji imamo okoli 39 tisoč kilometrov javnega cestnega omrežja. Ceste delimo na državne in občinske. Državne ceste so v lasti države, občinske pa so v lasti posameznih občin.

Državne ceste od leta 1998 delimo na avtoceste (štiri in večpasovne), hitre ceste (tripasovne in dvopasovne), glavne in regionalne ceste. Do leta 1998 smo državne ceste delili na avtoceste, magistralne ceste in regionalne ceste. Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo skrbi za upravljanje, vzdrževanje in razvoj glavnih in regionalnih cest ter državnega kolesarskega omrežja. Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji (DARS) pa upravlja, vzdržuje in načrtuje razvoj avtocest ter hitrih cest.

Občinske ceste so ceste javnega cestnega omrežja, ki so v upravljanju občin. Te tudi skrbijo za njihovo izgradnjo in vzdrževanje. Delimo jih v skladu s kategorizacijo občinskih cest, ki jo sprejme občina. Med občinske ceste spadajo lokalne ceste in javne poti.

Slika 2: Pregledna karta cestnega omrežja RS

Vir: GOV.SI (2024)

Tabela 1 prikazuje omrežje vzdrževanih cest v km po upravljavcih za leto 2022.

Tabela 1: Omrežje vzdrževanih cest v km po upravljalcih za leto 2022

Upravljavec	Kategorija	Dolžina cest v km
DARS	avtoceste in hitre ceste	624,81
DRSI	glavne in regionalne ceste	5.942,11
Občine	občinske ceste	32.423,27
Skupna dolžina javnih cest v Sloveniji za leto 2022		38.990,19

Opomba: Pregled dolžin javnih cest po kategorijah za leto 2022 vsebuje podatke za državne ceste (avtoceste, hitre ceste, glavne ceste, regionalne ceste) in občinske ceste (lokalne ceste, glavne mestne ceste, zbirne mestne ceste, mestne (krajevne) ceste, javne poti, javne poti za kolesarje).

Vir: GOVS.SI (2024)

2.1.1 Avtoceste in hitre ceste

Avtocesta (AC) avtocesta je državna cesta, ki je namenjena daljinskemu prometu motornih vozil in ki je sestavni del avtocestnih povezav s sosednjimi državami, njen sestavni del so tudi posebej zgrajeni priključki nanjo.

V Sloveniji gradimo avtoceste že od leta 1970, ko se je začela gradnja prve avtoceste med Vrhniko in Postojno. Leta 1995 je bil sprejet nacionalni program izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji, v okviru katerega smo zastavili strateške, organizacijske in finančne temelje za uresničevanje izgradnje avtocestnega križa, ki je del vse-evropskega cestnega omrežja (TEN) v smeri:

- sever–jug, ki je skladna z X. evropskim transportnim koridorjem (smer Ljubljana–Zagreb–Beograd–Skopje–Solun),
- zahod–vzhod, ki je skladna z V. evropskim transportnim koridorjem (smer Trst–Koper–Postojna–Ljubljana–Budimpešta).

2.1.2 Glavne in regionalne ceste

Državne ceste, ki jih upravlja Direkcija za infrastrukturo (DRI), delimo na glavne ceste I. in II. reda ter regionalne ceste I., II. in III. reda in turistične regionalne ceste (RT).

Glavne ceste I. reda (G1) so državne ceste namenjene prometnemu povezovanju med središči regionalnega pomena. Navezujejo se na ceste enake ali višje kategorije v državi in na cestni sistem sosednjih držav.

Glavne ceste II. reda (G2) so ceste namenjene prometnemu povezovanju med večjimi središči lokalnih skupnosti in navezovanju prometa na državne ceste enake ali višje kategorije ter vzporednim povezavam avtocestam in hitrim cestam ter na cestni sistem sosednjih držav.

Regionalna cesta I. reda (R1) je državna cesta, namenjena prometnemu povezovanju pomembnejših središč lokalnih skupnosti in navezovanju prometa na državne ceste enake ali višje kategorije.

Regionalna cesta II. reda (R2) je državna cesta, namenjena prometnemu povezovanju središč lokalnih skupnosti in navezovanju prometa na državne ceste enake ali višje kategorije.

Regionalna cesta III. reda (R3) je državna cesta, namenjena prometnemu povezovanju središč lokalnih skupnosti, za državo pomembnih turističnih cest (**turistične ceste**, s skrajšano oznako **RT**) in obmejnih območij ter mejnih prehodov z državnimi cestami enake ali višje kategorije, kadar po predpisanih merilih za kategorizacijo ne doseže višje kategorije.

2.1.3 Občinske ceste

Občinske so ceste javnega cestnega omrežja, ki so v upravljanju občin. Te tudi skrbijo za njihovo izgradnjo in vzdrževanje. Delimo jih v skladu s kategorizacijo občinskih cest, ki jo sprejme občina. Med občinske ceste spadajo lokalne ceste in javne poti.

Občinske ceste so javne ceste, ki niso kategorizirane kot državne ceste. Kategorizirajo se na:

- lokalne ceste, s skrajšano oznako LC, namenjene povezovanju naselij v občini z naselji v sosednjih občinah, naselij ali delov naselij v občini med seboj in pomembne za navezovanje prometa na ceste enake ali višje kategorije;

- javne poti, s skrajšano oznako JP, namenjene povezovanju naselij ali delov naselij v občini in ne izpolnjujejo predpisanih meril za lokalno cesto ali so namenjene samo določenim vrstam udeležencev v prometu (krajevne ceste in poti, vaške ceste in poti, poti za pešce, kolesarje, jezdece, gonjače in podobne).

Občinske kolesarske poti se kategorizirajo kot javne poti za kolesarje, s skrajšano oznako KJ, in so namenjene prometu kolesarjev v občini in med njimi.

Občine lahko lokalne ceste v naseljih, ki imajo uveden ulični sistem, razvrstijo v različne podkategorije.

Zakon o cestah (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 – ZSDH-1A, 29/23 in 78/23 – ZUNPEOVE) deli in kategorizira avtocesto glede na pomen za promet in povezovalne funkcije v prostoru kot državno javno cesto. Javne ceste so prometne površine splošnega pomena za cestni promet, ki jih lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo javne ceste in varnost prometa na njih. Javne ceste so javno dobro in so izven pravnega prometa. Avtocesta (AC) je državna cesta, namenjena daljinskemu prometu motornih vozil, ki izpolnjujejo predpisane pogoje za avtocesto in je označena s predpisanim prometnim znakom.

3 AVTOCESTNO OMREŽJE V NOTRANJSKI REGIJI

Avtocestna smer severovzhod - zahod je neposredna povezava med slovensko obalo na zahodnem kraku (Koper) in Šentiljem na avstrijski meji na severu, z odcepi proti Sežani (Italija), Novi Gorici (Italija) in Lendavi (Madžarska).

Slika 3: Pregledna karta cestnega omrežja v Notranjski regiji

Vir: DRSI (2024)

Hkrati ta smer pomeni povezavo s severno Italijo (Škofije, Fernetiči in Vrtojba), severno jadranskimi pristanišči in Panonsko nižino ter Madžarsko (pri Pincah) in Avstrijo (pri Šentilju). Zato je ta avtocestna smer pomembna povezava med državami članicami Evropske unije z vzhodno evropskimi deželami južno od Alp in je del V. evropskega prometnega koridorja (Trst - Koper - Postojna - Ljubljana - Budimpešta), ki je eden od prednostnih povezav za centralno in vzhodno Evropo.

Poleg tranzitnega in širše evropskega pomena pa je pomembno tudi dejstvo, da v tej smeri poteka najdaljša notranja povezovalna os Slovenije, ki je za njen bodoči razvoj izrednega pomena. Povezuje pristanišče Koper z notranjostjo naše države, osrednji del Slovenije in njeno prestolnico z drugim največjim državnim centrom Mariborom, tega pa spet naprej s skrajnim severovzhodnim delom Slovenije. Na to os se navezujejo tudi vse ostale slovenske regije.

Na tem avtocestnem kraku je bil zgrajen prvi slovenski avtocestni odsek (Vrhnika - Postojna, 1970-1972) in v celoti dograjen v letu 2004.

3.1 Splošni podatki o avtocestnem odseku

Po območju Notranjske regije poteka avtocesta A1 Šentilj – Sermin in avtocesta A3 Gabrk – Fernetiči.

Odsek avtoceste na območju, ki je v pristojnosti za ukrepanje ob množični nesreči na AC Izpostave URSZR Postojna je v upravljanju Družbe za avtoceste v Republiki Sloveniji, d.d. (DARS d.d.), Avtocestne baze Postojna in Kozina (ACB Postojna, ACB Kozina).

ACB Kozina AC-A1 od priključka Senožee do razcepa Sermin in AC-A3 od priključka Gabrk do priključka Fernetiči. ACB Postojna od odseka Unec – Postojna do priključka Senožee.

Tabela 2: Dolžina vseh cest (km) v vzdrževanju ACB Postojna in ACB Kozina

Ime ACB	Dolžina AC in HC odsekov	Dolžina priključkov	Dolžina predorov
Postojna	99,590 km	19,308 km	1,610 km
Kozina	58,657 km	16,849 km	6,882

Vir: DARS d.d. (2024)

Slika 4: AC krak A1 med priključkoma Brezovica in Senožeče ter krak HC H4 med Razdrtim in Vrtojbo, področje ACB Postojna

Vir: DARS (2024)

Slika 5: krak AC A1 med priključkoma Senožeče in razcepom Srmin, krak AC A3 med priključkoma Gabrk in Fernetiči, krak HC H5 med Koprom in Škofijami ter krak HC H6 med Koprom in Izolo, področje ACB Kozina

Vir: DARS (2024)

Na območju Notranjske regije ima avtocesta šest odsekov in sicer Odsek Vrhnika – Postojna, ki je prvi zgrajen odsek sodobne štiripasovne avtoceste v Slovenij, drugi odsek Postojna – Razdrto, tretji Razdrto – Čebulovica, četrti odsek Čebulovica – Divača, peti Divača – Kozina in šesti Kozina - Klanec.

Na Primorski avtocestni krak se navezuje hitra cesta skozi Vipavsko dolino H4 Razdrto – Vrtojba (v razcepu Nanos), avtocesta A3 (Ljubljana – Fernetiči) razcep Gabrk – Fernetiči in Obalna hitra cesta.

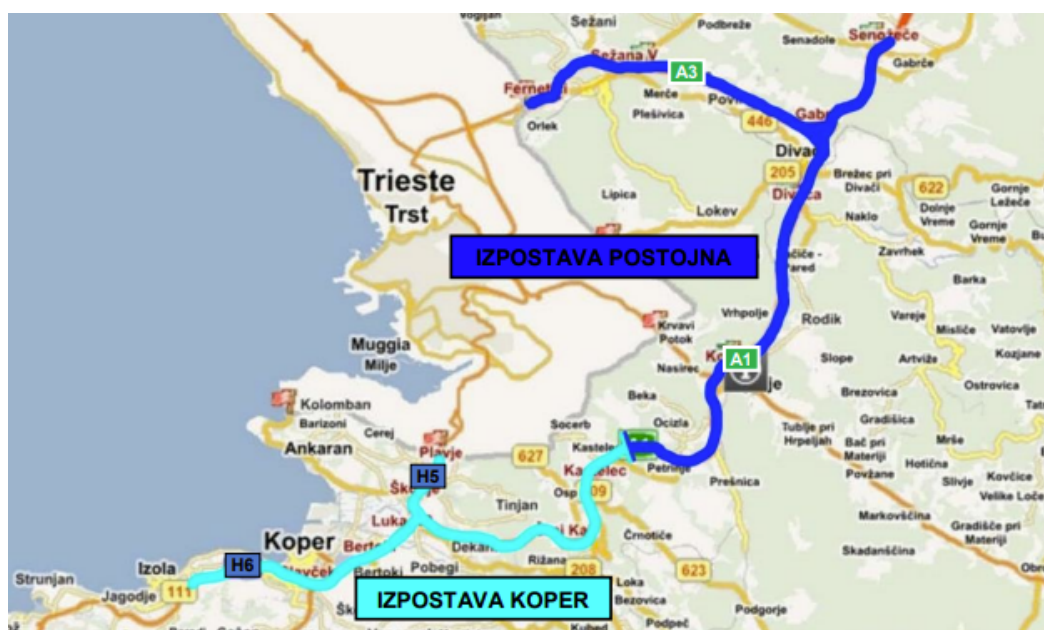
Projektirana in dovoljena hitrost je 130 km/h. Na avtocestnem odseku sta dva predora in sicer predor Kastelec (A1 Šentilj - Sermin) in predor Tabor (A3 Gabrk - Fernetiči).

Slika 6: Prikaz območja izpostave URSZR Postojna na območju ACB Postojne

Vir: DARS (2017)

Slika 7: Prikaz območja izpostave URSZR Postojna na območju ACB Kozina

Vir: DARS (2017)

Tabela 3: Vrsta in dolžina cevi (m) v predorih v upravljanju poslovnih enot na območju Notranjske regije

Objekt	Število cevi	Desna cev (m)	Leva cev (m)	Skupna dolžina cevi (m)	Avtocestni odsek
Predor Kastelec	dvocevni	2.237	2.278	4.515	A1 Šentilj - Sermin
Predor Tabor	dvocevni	289	282	571	A3 Gabrk - Fernetiči

Vir: DARS d.d. (2024)

3.2 Opis avtoceste

3.2.1 Avtocestni odseki na območju Notranjske regije

Tabela 4: Dolžina cest (km) v upravljanju poslovnih enot na področju Notranjske regije

Avtocesta A1 Ljubljana - Koper	Dolžina	Začetek	Predaja prometu
A1: Vrhnika – Postojna	30,1 km	1970	1972
A1: Postojna - Razdrto	11,1 km	1972	1974
A1: Razdrto - Čebulovica	8,8 km	1989	1995
A1: Čebulovica - Divača	5,1 km	1994	1995
A1: Divača - Kozina	6,7 km	1997	1998
A1: Kozina - Klanec	4,8 km	1999	2000

Vir: DARS d.d. (2024)

Avtocestni odseki na območju Notranjske regije:

- Odsek **Vrhnika-Postojna** je prvi zgrajen odsek sodobne štiri pasovne avtoceste v Sloveniji, dolžine 30,1 km. Avtocestni odsek A1 prečka na območju Notranjske regije cesto Planina-Rakek in tik pred priključkom Unec še vrtačo z viaduktom Ivanje selo, dolžine 225m. Nato se trasa avtoceste znova vzpenja, z 200m dolgim viaduktom Unca prečka dolino ter preide v globok vkop in na 592 m dolg viadukt Ravbarkomanda. Od tu se začne spuščati v ravnino proti Postojni, kjer je zgrajen tudi priključek.
- Odsek **Postojna-Razdrto** v dolžini 11,1 km poteka po dolini reke Pivke, ki jo prečka z nasipom in mostom ter se nadaljuje po gričevnatem terenu, ki se spušča v številne dolinice manjših vodotokov, ki napajajo reko Pivko. Avtocestna trasa poteka naprej mimo Hruševja in Razdrtega, kjer je avtocestni priključek Razdrto. Slab kilometer

naprej se pod pobočji Nanosa od avtoceste A1 odcepi krak hitre ceste H4 proti Novi Gorici.

- Odsek **Razdrto-Čebulovica** v dolžini 8,8 km. Od Razdrtega proti Koprju poteka avtocesta v vkopu pod Golim vrhom ter premosti globoko grapo z viaduktoma Bandera, dolžine 280m in Goli vrh, dolžine 167m, se spusti v široko kraško cesto in preseka apnenčev greben Zajčico.
- Odsek **Čebulovica-Divača** v dolžini 5,1 km. Avtocesta v globokih vkopih obkroži pobočje hriba Čebulovica in prečka dolino pred Divačo z nasipom. Tu je zgrajen razcep Gaberk, v katerem se od avtoceste A1 Ljubljana-Koper odcepi avtocesta A3 proti Sežani oziroma njenemu mejnemu prehodu Fernetiči. Do Divače nato s podvozom prečka glavno cesto, z nadvozom dolino in s podvozom železniško progo.
- Odsek **Divača-Kozina** dolžine 6,7km, poteka od priključka v Divači do Kozine preko lijakastih in skledastih vrtač. Največjo strmino premaga na Kačiškem klancu, kjer je zgrajen tudi pas za počasna vozila.
- Odsek **Kozina-Klanec** dolžine 4,8km poteka do priključka Kozina z izvozom na regionalno cesto v pobočju hriba Videž severno od Kozine. Pred izvozom na vzporedno regionalno cesto v Kozini je čelna cestninska postaja Videž. S 75m dolgim viaduktom avtocesta prečka regionalno cesto in se v blagih horizontalnih krivinah spusti proti dolini Glinščice, ki jo prečka z 238m dolgim viaduktom ter zavije proti zahodu, kjer se naveže na odsek Klanec-Srnin (Ankaran). Trasa zaobide Kozino severno v horizontalni krivini z radijem 1.000m, v pobočju hriba Videž, kjer sta združena cestninska postaja in priključek Kozina z izvozom na glavno cesto G1-10. Nadalje se trasa v blagih horizontalnih krivinah z radijem 1.000 do 2.000m spušča proti dolini Glinščice, prečka preko viadukta dolžine 240m obstoječo glavno cesto G1- 10 Kozina-Koper in poteka v useku hriba Reva. Nato zavije proti zahodu in se spusti v dvocevni predor Kastelec. Približno v sredini predora poteka tudi meja me Izpostavo URSZR Postojna in Izpostavo URSZR Koper.

Normalni prečni profil avtoceste znaša 26,6m (štirje vozni pasovi po 3,75m, dva odstavna pasova po 2,50m, dva robna pasova ob prehitevalnem pasu po 0,50m, dve

utrjeni bankini po 1,20m in vmesni ločilni pas širine 3,20m). Računska hitrost za navedeni avtocestni odsek Kozina-Klanec je 120 km/h.

Slika 8: Opis trase AC na področju Notranjske regije

Vrsta objekta	DARS d.d., ACB POSTOJNA in ACB KOZINA na območju Notranjske regije
Obojestranski priključki na AC	Unec Postojna Razdrto Senožeče Gabrk Sežana vzhod Sežana zahod Fernetiči Divača Kozina Črni Kal
Predori	Kastelec Tabor
Galerije	/
Viadukti	Ivanje selo Unec Ravbarkomanda Bandera Goli Vrh Gabrk Preko železniške proge v Divači Klanec Glinščica
Nadvozi	20
Podvozi, podhod	23
Čelna cestninska postaja	Videž
cestninska postaja	na izvozno-uvoznem kraku priključka Kozina s 4-steznim betonskim voziščem
avtocestna vzdrževalna baza	Kozina
enostranska oskrbna postaja	med km 8,000 in 8,700 A1: Kozina - Klanec
Mostovi	5
Servisni platoji oziroma počivališča	Ravbarkomanda vzhod Ravbarkomanda zahod Studenec sever

	Studenec jug Povir jug Povir sever Fernetiči jug Fernetiči sever Risnik Ravne (Kozina)
Prehodi med voznimi smermi	

Vir: Dars d.d. (2024)

3.2.2 Posebnosti na AC odseku na območju ACB Postojna

AC – A1

- Na določenih odsekih so nameščeni sistemi za nadzor in vodenje prometa (SNVP): SPS, portali, table SZ, cestno vremenske postaje, video nadzorne kamere; mikrovalovna detekcija;
- Premostitveni objekti: viadukt Verd, viadukt Ivanje selo, viadukt Ravbarkomanda, viadukt Goli Vrh, viadukt Bandera;
- Klanec Goli Vrh, klanec Postojna – Ravbarkomanda, Vrhniški klanec; o Razcep Nanos;
- Območje priključka Postojna;
- Izvajanje izločanja tovornih vozil; Sinja Gorica (priključek Vrhnika) v smeri Kopra;
- Izvajanje izločanja in omejevanja – prepovedi vožnje določene skupine vozil v obe smeri; o Stalni zastoji, priključek Brezovica – priključek Vrhnika v obe smeri (velika gostota prometa, dnevne konice, poletna turistična sezona, vikend zastoji).

HC – H4

- Na določenih odsekih so nameščeni sistemi za nadzor in vodenje prometa (SNVP): SPS portali, table SZ, cestno vremenske postaje, video nadzorne kamere, mikrovalovna detekcija, video detekcija, višinska kontrola;
- Premostitveni objekti: predor Podnanos, predor Barnica, pokrita vkopa Rebrnice I in II ter pokriti vkop Vipavski križ, viadukta Boršt I in II, viadukt Rebrnice, viadukt Šumljak, viadukt Lozice, viadukt Podgrič, viadukt Barnica, viadukt Tabor, viadukt Ribnik, viadukt Selo, viadukt Lijak;
- Konec /začetek HC – H4, mejni prehod Vrtojba (Italija);
- Cesta je kategorizirana kot hitra cesta, ki ima samo SOS niše, brez odstavnih pasov;

- Rebrniški klanec na katerem je zgrajena veriga predorov in viaduktov;
- Izvajanje izločanja in omejevanja – prepovedi vožnje določene skupine vozil, v obe smeri.

Zaradi specifičnosti AC odseka (hitri prehodi iz nižin) se pogosto pojavljajo nepredvidljive vremenske razmere (megla, megla v pasovih, močna burja, sneg – snežni nanosi,...), ki se zelo hitro spreminjajo.

Zaradi večjega števila strmih vzponov in spustov, prihaja pozimi do večjega števila zdrsov pretežno tovornih vozil, poleti pa do večjega števila okvar vozil. AC odsek se nahaja na koridorju Vzhod – Zahod, za katerega velja, da je v zadnjem obdobju tranzitni promet močno v porastu.

3.2.3 Posebnosti na AC odseku na območju ACB Kozina

AC – A1

- Na odseku Senožeče - Srmin je nameščen sistem za nadzor in vodenje prometa (SNVP): SPS, cestno vremenske postaje, video nadzorne kamere;
- Premostitveni objekti: viadukt Glinščica; viadukt Smelavec, viadukt Črni Kal; viadukt Bivje; predor Kastelec; predor Dekani; o Klanec Senožeče – Čebulovica (Zajčica); Divača – Čebulovica; Divača – Kačiče (Kačiški klanec); Dekani – Kastelec (klanec Črni Kal);
- Razcep: Gaberk; Srmin; o Izvajanje izločanja tovornih vozil: počivališče Ravne; odst. pas za poč. nazaj proti predoru Kastelec; na priključku Črni Kal nazaj do predora Dekani;
- Izvajanje izločanja in omejevanja – prepovedi vožnje določene skupine vozil.

AC – A3

- Na določenih odsekih so nameščeni sistemi za nadzor in vodenje prometa (SNVP): SPS, cestno vremenske postaje, video nadzorne kamere;
- Premostitveni objekti: predor Tabor; mejni prehod Fernetiči;
- Klanec: razcep Gaberk v smeri Ljubljane (Čebulovica);
- Razcep: Gaberk;
- Izvajanje izločanja tovornih vozil: počivališče Povir - odstavni pas nazaj v smeri Ljubljane in nazaj v smeri Fernetičev; počivališče Fernetiči - odstavni pas nazaj v smeri Ljubljane ter nazaj do mejnega prehoda Fernetiči;

- Izvajanje izločanja in omejevanja – prepovedi vožnje določene skupine vozil.

HC – H5

- Na odseku Škofije - Koper je nameščen sistem za nadzor in vodenje prometa (SNVP): SPS, cestno vremenske postaje, video nadzorne kamere;
- Premostitveni objekti: vkop Škofije; mejni prehod Škofije;
- Klanec: Srmin – Škofije;
- Razcep: Srmin;
- Izvajanje izločanja tovornih vozil; o Izvajanje izločanja in omejevanja – prepovedi vožnje določene skupine vozil.

HC – H6

- Na odseku Koper - Izola je nameščen sistem za nadzor in vodenje prometa (SNVP): SPS, cestno vremenske postaje, video nadzorne kamere;
- Premostitveni objekti: predor Markovec; konec HC - H6 (Izola – Jagodje)
- Izvajanje izločanja tovornih vozil;
- Izvajanje izločanja in omejevanja – prepovedi vožnje določene skupine vozil.

3.3 Obremenjenost cest

Zelo obremenjene ceste so tiste, na katerih znaša povprečni letni dnevni promet (PLDP) več kot 50 odstotkov ocenjene zmogljivosti za določeno kategorijo ceste, pri dani urni distribuciji prometa. Ocenjene zmogljivosti in mejne vrednosti PLDP za določanje obremenjenosti so naslednje:

Tabela 5: Obremenjenost avtocest in hitrih cest

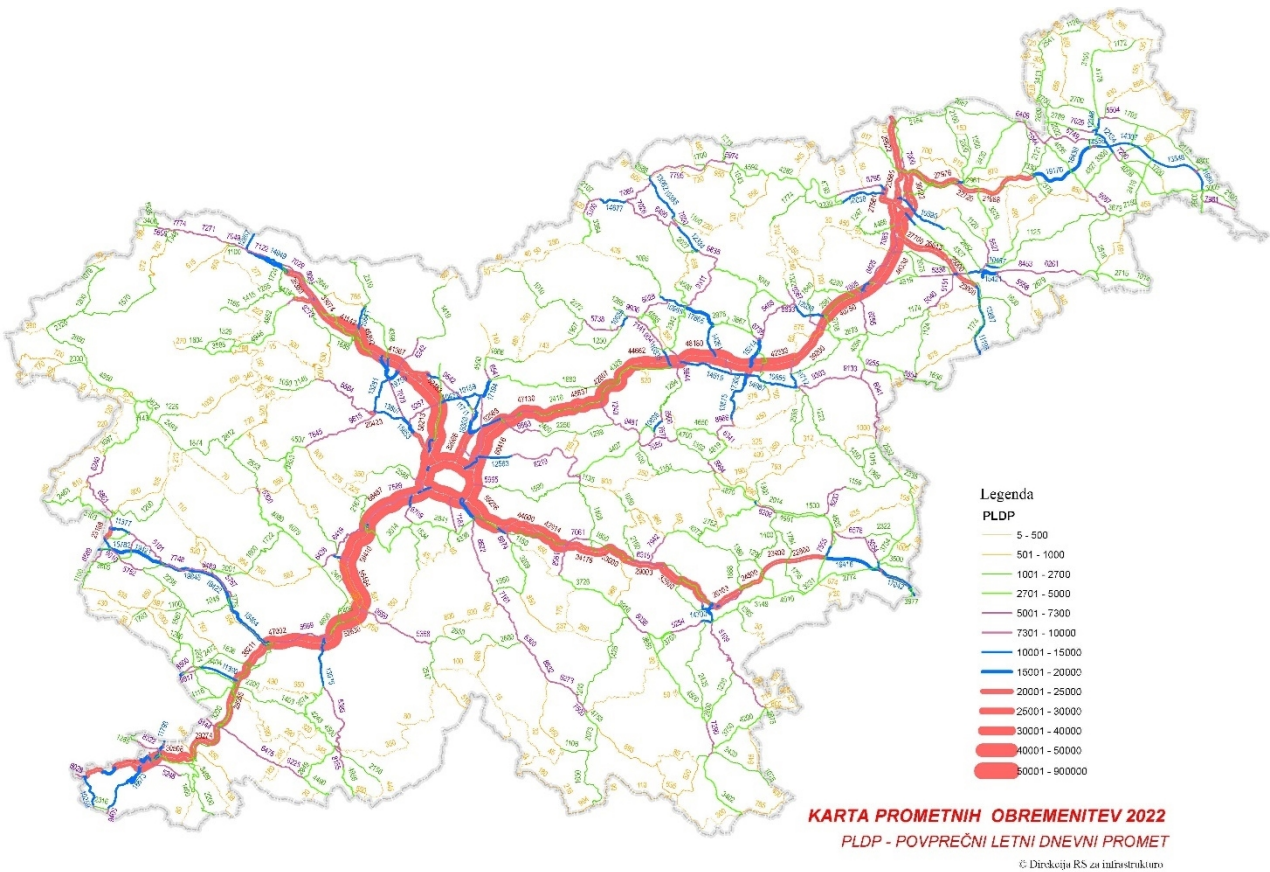
Kategorije cest	Kapaciteta cest	Mejna obremenjenost
avtoceste in hitre ceste	66.000 vozil na dan	33.000 vozil na dan

Vir: DARS (2024)

Na naših avtocestah je največ prometa na zahodni ljubljanski obvoznici (A2, Koseze–Kozarje, saj ga v letu 2016 v povprečju na letni ravni prevozilo skoraj 75.000 vozil na dan. Za primerjavo: eden od manj prometno obremenjenih je na primer odsek avtoceste A3 med razcepom Gabrk

in Sežano, ki ga dnevno v povprečju prevozi nekaj več kot 12.000 vozil, kar je le približno 3000 več, kot se jih v povprečju na letni ravni vsak dan zapelje prek avtocestnega priključka Postojna v smeri Ljubljane.

Slika 9: Karta prometnih obremenitev v letu 2022

Vir: GOV.SI (2024)

AC	A1	0056	POSTOJNA - RAZDRTO	0	9.581	2105	Studenec AC
AC	A1	0056	RAZDRTO - NANOS	9.581	11.179	2106	Razdrto AC
AC	A1	0197	PRIKLJ. RAZDRTO - LJ	0	250	828	Priklj. Razdrto-LJ
AC	A1	0197	PRIKLJ. RAZDRTO - KP	250	731	829	Priklj. Razdrto-KP
AC	A1	0154	RAZCEP NANOS	0	370	894	Razcep Nanos - LJ
AC	A1	0154	RAZCEP NANOS	370	1.663	895	Razcep Nanos - KP
AC	A1	0057	NANOS - SENOŽEČE	0	5.461	1023	Goli vrh AC
AC	A1	0155	PRIKLJ. SENOŽEČE	0	1.781	818	CP Senožeče
AC	A1	0058	SENOŽEČE - GABRK	0	4.371	812	Čebulovica AC
AC	A1	0059	GABRK - DIVAČA	0	2.878	2109	Divača AC
AC	A1	0157	PRIKLJ. DIVAČA	0	540	808	Priklj. Divača -LJ
AC	A1	0157	PRIKLJ. DIVAČA	540	2.231	809	Priklj. Divača-KP
AC	A1	0060	DIVAČA - KOZINA	0	7.158	2101	Kozina AC
AC	A1	0158	PRIKLJ. KOZINA - LJ	0	700	821	Priklj. Kozina-LJ

Ocena ogroženosti Notranjske regije zaradi množične nesreče na avtocesti

AC	A1	0158	PRIKLJ. KOZINA - KP	700	2.219	823	Priklj. Kozina-KP
AC	A1	0061	KOZINA - KASTELEC	0	8.598	893	Ravne AC
AC	A1	0061	KASTELEC - ČRNI KAL	8.598	11.815		
AC	A1	0062	ČRNI KAL - RAZCEP SERMIN	0	6.662	803	Dekani AC
AC	A1	0062	RAZCEP SERMIN - H5	6.662	7.112		
AC	A3	0068	GABRK - SEŽANA V	0	7.959	813	Dane AC
AC	A3	0069	SEŽANA V - SEŽANA Z	0	2.703		
AC	A3	0070	SEŽANA Z - FERNETIČI	0	950	863	Sežana AC
AC	A3	0070	FERNETIČI - MP FERNETIČI	950	1.579	653	MT Fernetiči
AC	A3	0486	PRIKLJ. FERNETIČI	0	628	864	Priklj. Fernetiči

* Promet smo na nekaterih avt. števnih mestih z večjim izpadom podatkov podatkov ročno korigirali.

Legenda

Kat. ceste	Kategorija ceste	Vsa vozila (PLDP)
Štev. ceste	Oznaka ceste	Motorji
Štev. odseka	Oznaka odseka ceste	Osebna vozila

4 VRSTA, OBLIKA IN ZNAČILNOSTI NESREČ NA AVTOCESTI

Nesreča na avtocesti je dogodek, pri katerem je prišlo do večje prekinitve v cestnem prometu, je ena ali več oseb izgubilo življenje ali bilo huje poškodovanih, je nastala velika materialna škoda, ali je prišlo do nenadzorovanega uhajanja nevarne snovi v okolje, ki neposredno ogroža življenje ali zdravje ljudi in živali oziroma povzroči uničenje ali škodo na premoženju ter ima vpliv na okolje.

Na avtocesti lahko pride do:

- Izrednih dogodkov in manjše nesreče I. in II. kategorije,
- večje nesreče III. in IV. kategorije in množične nesreče.

Izredni dogodek in manjša nesreča je ovira na območju cestišča, predvsem tovor ali predmet na vozišču, ustavljeno vozilo (okvara vozila), onesnažena cesta ali pojav žival, vožnja vozila v nasprotni smeri, spolzko cestišče (razlitje, razsutje, ipd.), poslabšanje vidljivosti, burja – veter, telefonski »klic v sili« (SOS), zastoj na avtocesti ter prometna nesreča, pri kateri je nastala zgolj materialna škoda oziroma je najmanj ena oseba utrpela lahke telesne poškodbe.

Večja nesreča in množična nesreča na avtocesti je nesreča, pri kateri je prišlo do požara oziroma nenadzorovanega uhajanja nevarne snovi v okolje, ki neposredno ogroža življenje ali zdravje ljudi in živali oziroma povzroči uničenje ali škodo na premoženju ter ima škodljiv vpliv na okolje ter prometna nesreča, kjer je najmanj ena oseba hudo telesno poškodovana oziroma pri kateri je kdo umrl ali je prišlo do večje prekinitve v cestnem prometu, v kateri je udeleženo večje število vozil. Posledice večje in množične nesreče zahtevajo posredovanje in usklajeno delovanje večjega števila intervencijskih enot in služb.

5 VIRI NEVARNOSTI IN MOŽNI VZROKI NASTANKA IZREDNEGA DOGODKA, MANJŠE, VEČJE ALI MNOŽIČNE NESREČE NA AVTOCESTI TER NJIHOVE ZNAČILNOSTI

5.1 Viri nevarnosti za nastanek nesreče na avtocesti

Onesnaženo (plaz, predmeti na cesti) ali spolzko cestišče (razlitje, razsutje)

Pri tem dogodku obstaja nevarnost nenadnega zaviranja s posledico naleta vozil oz. verižnega trčenja, ter nevarnost nenadne spremembe smeri vožnje in naleta oz. verižnega trčenja. Obstaja povečana možnost nastanka nesreče večje intenzivnosti. Obseg posledic je odvisen od razsežnosti, vrste udeležениh vozil in tovora ter intenzivnosti izrednega dogodka.

Težje vremenske razmere

- Močan veter

Ob močnem vetru obstaja nevarnost zanašanja oziroma prevrnitve vozil, posebej vozil z velikim uporom zraka, kot so hladilniki, avtobusi ter vozila z ponjavami. Obseg posledic je odvisen od vrste vozila in tovora ter od intenzitete burje.

- Toča in nalivi (poplave, stoječa voda)

Pri močnih padavinah tudi toče je nevarnost ustavljanja vozil na prostorih, ki niso za to namenjena, zato lahko pride do naleta vozil in posledično razvoja nesreče višje intenzivnosti.

Nevarnost obstaja tudi pri poškodbah infrastrukture. Pri poplavih cestišča je nevarnost naleta vozil in posledično razvoja nesreče višje intenzivnosti. Nevarnost obstaja tudi pri poškodbah infrastrukture.

- zmanjšana vidljivost (megla, dim, sneg z močnim vetrom) Pri tem dogodku obstaja nevarnost naleta vozil in posledično razvoja nesreče višje intenzivnosti.

Obseg posledic je odvisen od razsežnosti ter intenzivnosti izrednega dogodka.

- Poledica (slana...)

Nastanek poledice je najbolj verjeten na mostovih in viaduktih ter nekaterih senčnih straneh avtocestnih odsekov. Tam je velika verjetnost zdrsa vozil z nastankom prometne nesreče.

Pojav ljudi in živali na cestišču

Pri tem dogodku obstaja nevarnost trka vozila, nevarnost nenadnega zaviranja s posledico naleta vozil oz. verižnega trčenja, ter nevarnost nenadne spremembe smeri vožnje in naleta oz. verižnega trčenja. Obstaja možnost nastanka nesreče večje intenzivnosti. Obseg posledic je odvisen od razsežnosti ter intenzivnosti izrednega dogodka.

Stoječe vozilo na voznem, prehitevalnem, počasnem pasu ali priključkih, oziroma razcepah

Obstaja nevarnost naleta v vozilo, posledično naleta več vozil, ali naleta v pešce.

Stoječe vozilo za prevoz nevarnih snovi

Pri tem dogodku obstaja nevarnost nenadnega zaviranja s posledico naleta vozil oz. verižnega trčenja, ter nevarnost nenadne spremembe smeri vožnje in naleta oz. verižnega trčenja. Obstaja povečana nevarnost nastanka nesreče večje intenzivnosti. Obseg posledic je odvisen od razsežnosti ter intenzivnosti izrednega dogodka. Povečana je nevarnost za ljudi in okolje.

Vožnja vozila v nasprotno smer

Pri tem dogodku obstaja možnost čelnega trčenja ter naleta vozil oz. verižnega trčenja. Obstaja povečana možnost nastanka nesreče večje intenzivnosti. Obseg posledic je odvisen od razsežnosti ter intenzivnosti izrednega dogodka.

Daljši zastoj na avtocesti, posebej ob težjih vremenskih razmerah (mraz, vročina)

Vozniki, ki so dlje časa ujeti v zastoje, so ogroženi zaradi velike vročine ali mraza, zato imajo lahko potrebo po oskrbi z vodo ali toplim napitkom. Nujni primeri (npr. sladkorni bolniki, avtobus otrok, srčni bolniki, porodnice,...) imajo prednost pri reševanju, zato morajo službe DARS nuditi vso pomoč pristojnim reševalnim službam (obveščanje, navigacija,...) v kolikor zaznajo takšne primere. Obseg posledic je odvisen od razsežnosti ter intenzivnosti izrednega dogodka. Aktivnosti se izvajajo do trenutka in v okviru možnosti, ki ne ogrožajo zdravja in življenje reševalcev.

Nevarnost verižnega trčenja

Največja verjetnost je pojavljanje zastojev. Sledi omejitev hitrosti in omejitev vožnje po prometnem oziroma prehitevalnem pasu, ter preusmeritev prometa. Izredni dogodek lahko traja od nekaj minut do ure ali več, kar je odvisno od posameznega dogodka, vremenskih razmer ter gostote prometa.

Izločanje tovornih vozil

Pri tem dogodku obstaja nevarnost naleta na tovorno vozilo, posebej ko se vozila izločajo na odstavni pas ali se zaradi polnega parkirišča kolona vleče na zaviralni pas. V primeru izločanja na odstavni pas obstaja tudi nevarnost trka vozil v voznike tovornih vozil, ki zapuščajo vozila in hodijo po vozišču.

5.2 Vrste manjših prometnih nesreč in njihove značilnosti

Prometna nesreča I. ali II. kategorije

Pri prometnih nesrečah I. in II. kategorije obstaja nevarnost nenadnega zaviranja s posledico naleta vozil oz. verižnega trčenja, ter nevarnost nenadne spremembe smeri vožnje in naleta oz. verižnega trčenja. Obstaja povečana nevarnost nastanka nesreče večje intenzivnosti. Posledice prometnih nesreč I. ali II. kategorije so lažje poškodbe pri udeležencih, manjša materialna škoda in eventualno onesnaženo ali spolzko cestišče. Obseg posledic je odvisen od razsežnosti ter intenzivnosti nesreče.

Najverjetnejši vzroki za nastanek nesreče na avtocesti so:

- gostota prometa, ki se odvija po avtocesti;
- zastoj na avtocesti;
- onesnaženo (plaz, predmeti na cesti, ipd.) ali spolzko cestišče (razlitje, razsutje, ipd.);
- poslabšanje vidljivosti (megla, dim);
- pojav živali na cestišču;
- stoječe vozilo na cestišču (okvara vozila,...);
- požar na vozilu, tovoru (eksplozija,...);
- nesreča pri prevozu nevarnega blaga, pri prevozu živine ipd.;
- naravne nesreče (potres, sneg) ali druge nesreče;
- človeški faktor (neprilagojena hitrost, nepravilna stran (smer) vožnje, neustrezna varnostna razdalja);
- malomarnost;
- napake opreme, sistemov ali naprav;
- vremenski pogoji (veter, poledica, megla, toča, sneg);
- neznani oziroma ostali vzroki.

5.2.1 Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina

V primeru nesreče na avtocesti so lahko ogroženi:

- potniki in vozila na avtocesti;
- avtocestna infrastruktura;
- ožje in širše območje ob avtocesti (v primeru nesreče z nevarnim blagom);
- prebivalci, ki prebivajo v ožjem oziroma širšem območju avtoceste.

Ogroženost predorov in drugih objektov na avtocestah pred naravnimi nesrečami je zelo majhna. Vsi objekti so grajeni potresno varno, poplave in plazovi pa prav tako ne ogrožajo trase.

Prometni nesreči lahko sledi iztekanje nevarnega blaga v okolje, v hujših primerih pa se lahko razvije v požar in eksplozijo. Pri nesreči z nevarnim blagom obstaja tudi možnost ogrožanja ljudi in živali v bližini nesreče. Iztekanje nevarnega blaga v podtalnico in vodotoke ni možno, ker ima avtocesta urejeno zbiranje meteorne vode (zbiralniki, lovilci olj).

Pri nastanku požara se posledice predvidijo na vozilih in gradbenih objektih. Obstaja možnost širjenja požara v naravno okolje – gozd.

5.3 Značilnosti večjih in množičnih nesreč

Za nesreče na avtocesti je značilno da:

- je udeleženih veliko število vozil, voznikov in sopotnikov,
- je veliko mrtvih in ranjenih, ki jih je potrebno oskrbeti,
- je poškodovanih veliko število živali,
- lahko nastane velika materialna škoda.
- negativno vpliva na okolje ob avtocesti ali širše (požar, nevarna snov),
- povzroča zastoje v prometu zaradi zaprtja avtoceste, ki traja več ur,
- pritegne veliko pozornost medijev,
- je lahko istočasno več nesreč na več odsekih avtoceste zaradi naleta vozil,
- povzroča psihološke težave tako pri preživelih, kot pri reševalcih in svojcih.

Prometna nesreča III. ali IV. kategorije

Pri prometnih nesrečah III. in IV. kategorije obstaja nevarnost nenadnega zaviranja s posledico naleta vozil oz. verižnega trčenja, ter nevarnost nenadne spremembe smeri vožnje in naleta oz. verižnega trčenja. Obstaja nevarnost nastanka nesreče večje intenzivnosti. Posledice prometnih nesreč III. ali IV. kategorije so težje telesne poškodbe in večja materialna škoda na prometnih sredstvih. Prometni nesreči običajno sledi iztekanje nevarnih snovi na cestišče v hujših primerih pa se lahko razvije požar. V primeru nesreče z nevarno snovjo, ki hlapi so lahko posledice katastrofalne.

Požar

Pri požaru je nevarnost nenadnega zaviranja s posledico naleta vozil oz. verižnega trčenja, nevarnost nenadne spremembe smeri vožnje in naleta oz. verižnega trčenja, nevarnost eksplozije vozila. Posledice požara so močno vidne na gradbenih in drugih objektih ter prometnih sredstvih. Posledice na gradbenih objektih so poškodovanje ali uničenje objektov, posledice na prometnih sredstvih so poškodovanje ali uničenje vozil. Posledice požara se lahko v prometnem toku izražajo kot zastoj v prometu, verižna trčenja, večje število oseb zajetih v dimu, itd.. V primeru požara obstaja tudi možnost razširitve požara v naravno okolje.

Nesreče z nevarno snovjo

Posledice nesreč z nevarnimi snovmi so lahko zelo različne in so odvisne od mnogih dejavnikov. V primeru razlitja nevarne snovi ob nesreči z nevarno snovjo lahko pride do zastojev v prometu ter eventualno do prometne nesreče, ki bi za posledico lahko imela tako lažje telesne poškodbe in manjšo materialno škodo kot tudi težje poškodbe in večjo materialno škodo. Zaradi spolzkega cestišča lahko pride do naleta vozil oz. verižnega trčenja.

Ob večji nesreči lahko pride tudi do nenadzorovanega uhajanja nevarne snovi v okolje, kar pomeni, da je poleg rednih intervencijskih služb potrebno posredovanje dodatnih javnih reševalnih služb in gasilskih enot širšega pomena. Posledice nesreč z nevarnimi snovmi pri hlapenju so zastoji v prometu in ogroženost oseb ujetih v kolono za mestom prometne nesreče.

Zaradi različnih možnosti prihaja do različnih posledic:

- onesnaženja ozračja;
- nastanka eksplozije;

- nastanka požara;
- zastrupitve oseb in živali;
- poškodovanja ali uničenja premoženja;
- ogroženosti oseb, živali in vegetacije.

Pri neposredno prizadetih - kontaminiranih udeležencih v prometu in ostalih ljudeh ter živalih bi lahko, glede na vrsto nevarne snovi, prišlo tudi do smrtnih primerov. Pri ostalih, ki bi jih dosegle posledice nesreče, bi glede na oddaljenost in vrsto nevarnih snovi, lahko prišlo predvsem do večjih oziroma manjših poškodb dihal. Posledice majhnega onesnaženja so omejene in lokalnega pomena.

Verjetnost pojavljanja množičnih nesreč, ko bi v nesreči umrlo ali bilo težje telesno poškodovano večje število oseb je majhna. Narašča pa z gostoto prometa.

Najpogostejši vzroki za nastanek takšne nesreče so lahko predvsem močno poslabšane vremenske razmere ter nesreča pri prevozu nevarnih snovi. Možnost predstavljajo tudi naleti večjega števila vozil, požar na vozilu ali tovoru, razlitje nevarnih snovi, nesreča pri prevozu živine itd.

Pri tem lahko pričakujemo reševanje v izjemno zahtevnih pogojih, okoliščine nesreče pa zahtevajo posredovanje in usklajeno delovanje večjega števila intervencijskih enot ali različnih služb. Avtocesta je zaradi posledic nesreče lahko tudi dalj časa zaprta za ves promet.

Verjetnosti pojavljanja nesreč zaradi terorizma ni mogoče definirati, možnost pa obstaja.

Aktivnosti se izvaja do trenutka in v okviru možnosti, ki ne ogrožajo zdravja in življenje sodelujočih reševalnih skupin.

6 DEJAVNIKI, KI POVEČUJEJO VERJETNOST NASTANKA NESREČE NA AVTOCESTI

6.1 Vremenske razmere

Neugodne vremenske razmere so lahko tudi med vzroki za nesrečo na avtocesti, kot so neurja ob nevihtah, močni vetrovi, močno sneženje ipd..

Prav tako lahko vremenske razmere kot so neurja, močni vetrovi, bistveno vplivajo na posledice nesreče z nevarnimi snovmi.

Močno neurje ob nevihti spremljajo nalivi, nevihtni piš, strele in lahko tudi toča. Število dni z nevihtami je pri nas v evropskem merilu zelo veliko, vendar je nevihtna aktivnost iz leta v leto zelo spremenljiva. Nekateri nevihte prinesejo tudi točo do tal (povprečno manj kot vsaka deseta), pojav toče pa je še bistveno bolj prostorsko variabilen od pojava neviht. Vetrovi ob nevihtah so zelo turbulentni, hitrost pa se jim naglo spreminja. Toča nastaja izključno v spomladanskem in poletnem času, pogosto pa je povezana s pojavom nevihtnega piša. Obilno deževje lahko privede do poplav kar lahko povzroči poškodbe infrastrukturnih objektov po katerih poteka avtocesta.

V Notranjski regiji so močni vetrovi pogost pojav. Hitrost vetrov narašča z višino, močnejši vetrovi pa se pojavljajo tam, kjer se zrak steka ali pada po pobočjih. Veter lahko doseže tudi orkansko hitrost. Sneženje pozimi je v Notranjski regiji pogost pojav, občasno so količine novozapadlega snega tolikšne, da lahko ohromijo promet po avtocesti. Predvsem se pojavljajo zastoji zaradi zdrsov tovornih vozil. Zgoraj navedene vremenske razmere lahko povzročijo poškodbe infrastrukturnih objektov po katerih je speljana avtocesta in s tem povzročijo nesrečo ali pa v primeru nesreče otežijo reševanje, povečajo negativne vplive nesreče na uporabnike avtoceste, prebivalce, objekte, živali, okolje in kulturno dediščino.

6.2 Potresna ogroženost

Ozemlje Notranjske regije spada med aktivnejša potresna območja, zato potres v določeni meri lahko ogrozi tudi varnost dela z nevarnimi snovmi zaradi poškodbe objektov in

infrastrukture. Na našem območju lahko pričakujemo potrese VII. in VIII. stopnje po evropski potresni lestvici (EMS).

V primeru takega potresa lahko pričakujemo poškodbe, ne pa porušitve infrastrukturnih objektov po katerih poteka avtocesta.

6.3 Terorizem in druge oblike množičnega nasilja

Nevarnost terorizma, vključno z uporabo radioloških, kemičnih in bioloških sredstev ter drugih oblik množičnega nasilja v sodobnih razmerah zahteva, da pristojni državni organi načrtujejo in izvajajo učinkovite preventivne ukrepe za hitro in učinkovito zaščito in reševanje ljudi in premoženja tudi v primeru nesreče na avtocesti še prav v primeru nesreče z nevarnimi snovmi zaradi terorizma, kamor spada tudi opustitev dolžnega ravnanja z nevarnimi snovmi.

Zato je pomembna dejavnost ustrezen stalni nadzor prevozov nevarnih snovi, predvsem pa vozil, ki te nevarne snovi prevažajo po avtocesti, kar zmanjša tveganje za onesnaženje okolja večjega obsega.

6.4 Požari na prevoznih sredstvih

Požari na prevoznih sredstvih na avtocestah niso tako redki. Nastanejo zaradi pregretosti pogonskega agregata ali drugih delov vozila, kratkega stika na električni napeljavi, samovžiga goriva ob prometni nesreči in podobnih vzrokih. Avtoprevozniki in ostali upravljavci oziroma lastniki prevoznih sredstev sprejmejo učinkovite preventivne ukrepe za preprečitev nastanka požara in za hitro in učinkovito zaščito in reševanje ljudi in premoženja tudi v primeru, ko pride do takega požara.

Pomembna dejavnost je zato dobro vzdrževanje vseh prevoznih sredstev ne glede na to ali prevažajo tovor ali potnike.

6.5 Poplave

Poplave so naravni dejavnik, ki ob različni tehnološki razvitosti neposredno vplivajo na namembnost prostora in rabo tal. So tudi prevladujoči naravnogeografski preoblikovalec pokrajine. Poplave navadno ne nastopijo iznenada (razen ob porušitvi vodnega jezua). Delna izjemo so hudourniške poplave, ki se lahko na omejenih območjih pojavijo v zelo kratkem času.

Notranjska regija se uvršča med manj poplavno ogrožene regije, kar je spričo znatnega deleža kraškega terena tudi razumljivo. V tej regiji je nekaj večja ogroženost le na območju OPVP Cerknica in pa na območju občine Loška dolina. Pojavljajo se lahko vse leto, bolj pogoste pa so v spomladanskem in jesenskem času ob obilnih in dolgotrajnejših padavinah. Poleti so poplave povezane z neurji in so predvsem krajevne in hudourniške. Poplav ni mogoče preprečiti, je pa do določene mere mogoče omejiti njihove posledice in se nanje bolj ali manj učinkovito pripraviti.

V letu 2016 smo v Sloveniji stopili v drugi cikel izvajanja Direktive 2007/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti (UL L št. 288 z dne 6. 11. 2007, str. 27) (v nadaljevanju: poplavna direktiva). V drugem ciklu je bilo tudi zahtevano, da se pregleda in preverijo obstoječa območja pomembnega vpliva poplav (OPVP). Za OPVP se upravičeno pričakuje, da na teh območjih v primeru poplav lahko pride do največjih škod na podlagi kriterijev ogroženosti iz poplavne direktive na zdravju ljudi, okolju, kulturni dediščini, gospodarskih dejavnostih, socialni infrastrukturi in infrastrukturi.

Za območja pomembnega vpliva poplav v RS se nevarnostni potencial opredeli s kartami poplavne nevarnosti. Na tej podlagi so izdelane karte razredov poplavne nevarnosti (razred majhne, srednje, velike in preostale poplavne nevarnosti), ki se uporabljajo za določitev pogojev in omejitev za izvajanje dejavnosti in poseganje v prostor.

Trasa avtoceste v Notranjski regiji ni speljana po OPVP, vsekakor pa visoke vode, predvsem ob hudourniških poplavah lahko poškodujejo infrastrukturne objekte po katerih poteka avtocesta.

Zato je pomembna dejavnost varovanje infrastrukturnih objektov po katerih poteka trasa avtoceste, da se zmanjša tveganja za nesreče na avtocesti zaradi poškodovanosti infrastrukturnih objektov.

6.6 Plaz ali erozija

Zemeljski plaz je nekontroliran premik večje količine zemlje, blata, kamenja in drobirja po pobočju hriba navzdol. Plaz je posledica fizikalnih in kemijskih sprememb, ki nastanejo zaradi več dejavnikov, kot so potresi, erozije rek, tresenje zemlje zaradi prometa, večjih strojnih del, večjih nenadnih prekomernih zbiranj vode, ki so posledica močnih padavin (dežja ali snega). Ti

dejavniki vplivajo na spremembo sil, predvsem na silo teže. Posledica je, da nestabilni sestoji zdrsijo v ugodnejši stabilnejši položaj.

V Notranjski regiji je plazenje tal dokaj pogost pojav. Najbolj izrazito je v južnem delu, nekoliko manj pa v severnem delu regije. Razlikuje se glede na hitrost in globino. Plazovite površine sestavljajo labilna in pogojno stabilna zemljišča, ki se običajno plazijo ob veliki namočenosti tal ali zaradi neustreznih posegov v prostor. V primeru takega plazu bi lahko prišlo tudi do poškodb infrastrukturnih objektov po katerih poteka avtocesta.

Trasa avtoceste v Notranjski regiji ne poteka po plazovitih območjih.

Kljub temu je pomembna dejavnost varovanje infrastrukturnih objektov pa katerih poteka trasa avtoceste, da se s tem zmanjša tveganja za nesreče na avtocesti zaradi poškodovanosti infrastrukturnih objektov.

6.7 Močno sneženje in toča

Sneg in toča je padavina v trdem stanju, ki nastane iz drobnih kapic vodne pare, ko je zrak zasičen z vodno paro pod 0 °C. Tedaj vodna para resublimira (takoj preide v trdo stanje). Če je resublimacija postopna, ledeni kristali dobivajo več ali manj pravilno obliko, se pri padanju spajajo in tako nastane snežinka. Toča so ledena zrna (kroglice) različnih velikosti.

V Notranjski regiji je predvsem sneg redni pojav, toča pa malo manj pogost pojav. Sneženje lahko traja dalj časa, dočim je toča bolj kratkotrajen pojav. Oba pojava pa lahko močno vplivata na povečanje možnosti nesreče na avtocesti, predvsem v primerih, ko udeleženci v prometu niso opremljeni z ustrezno zimsko opremo, se ne izločajo iz prometa oziroma se ob toči zaustavljajo pod nadvozi in v predorih.

Da se ta dejavnik čim bolj minimalizira je potrebno, da upravljavec avtoceste pravočasno in ustrezno pristopi k pluženju, da so udeleženci v prometu ustrezno opremljeni z zimsko opremo, se pravočasno izločajo iz prometa, ter se ob toči ne zaustavljajo pod podvozi in v predorih.

6.8 Požari v naravnem okolju

Notranjska regija je v Sloveniji ena najbolj gozdnatih regij, saj gozdovi pokrivajo več kot 65% celotnega območja regije. Podoba gozda in s tem tudi krajine ni odvisna zgolj od gozdnatosti, temveč tudi od zgradbe gozda in drevesne sestave. V lesni zalogi notranjskih gozdov prevladujejo iglavci.

Požarna ogroženost naravnega okolja je odvisna od podnebnih in vremenskih značilnosti posameznega območja, vrste tal, vrste in strukture gozda ter ostalega rastja, negovanosti gozda, količine in vlažnosti goriv ter od bližine potencialnih povzročiteljev požarov.

V dolgoletnem povprečju sta značilni dve obdobji z nadpovprečnim številom gozdnih požarov in nasploh požarov v naravnem okolju. Prvo je običajno v pozno zimskem in zgodnjem spomladanskem času, od začetka februarja do začetka aprila, drugo pa poleti, predvsem julija in avgusta.

Posledice gozdnih požarov so odvisne od tipa gozdnega požara, vrste in oblike gozda, drevesne sestave gozda, časa nastanka in trajanja požara, razpoložljive količine biogoriva, velikosti pogorele površine in ekološke ranljivosti območja požara.

Trasa avtoceste je v Notranjski regiji speljana tudi skozi gozdnata območja, kar bi ob požaru lahko vplivalo na varnost prometa na tem delu avtoceste.

6.9 Nevihta

Nevihta je vremenski pojav. Nastane predvsem tedaj, ko se ustvari nevihtni oblak. V nevihtnem oblaku, ali med njimi in zemeljskim površjem se ustvarijo električni pojavi, ki z bliskanjem in grmenjem razelektrijo oblak. Razelektritev spremljajo kratkotrajne močne padavine dežja, redkeje toče. Nevihte se pojavljajo predvsem v poletnih mesecih. V naših krajih nastajajo nevihte vzdolž poletnih hladnih front (frontalna nevihta), ali pa v vlažnih in nestabilnih toplih zračnih masah (toplotna nevihta).

Nevihta se lahko stopnjuje v vihar, zelo močan veter, ki lomi drevje, razkriva strehe, ruši barake ter druge improvizirane in lažje objekte.

V Notranjski regiji so nevihte reden pojav predvsem v poletnem času, niso pa izključene tudi v drugih letnih časih.

Močne padavine dežja povzročijo zmanjšano vidljivost, močan veter pa lahko celo prevrne vozilo, kar vse pomeni povečano možnost za nastanek nesreče na avtocesti.

7 VERJETNOST POJAVLJANJA NESREČE

Glede na to, da je promet na avtocesti primarni vir ogrožanja potnikov, blaga in okolice imamo dve vrsti ogroženosti in sicer:

- ogroženost zaradi nesreče na avtocesti,
- ogroženost zaradi tovora – nevarnega blaga, ki se prevaža po avtocesti.

Oblika ogroženosti:

- trčenje vozil,
- požaru na vozilu,
- tovoru ali eksplozija,
- nesreče pri prevozu nevarnega blaga, prevozu živih živali ipd.,
- naravne nesreče (potres, plaz, nevihta, sneg, toča) ali druge nesreče.

Verjetnost ogroženosti je težko določiti saj po statističnih podatkih Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo, delež prometnih nesreč na avtocestah glede na celotno državno cestno omrežje znaša 5,6%, kljub temu, da se letno vsaj 50% vsega prometa odvija po avtocestah.

Ob upoštevanju prometa ter vseh prometnih nesreč so slovenske avtoceste v povprečju mnogo varnejše od ostalih slovenskih cest.

8 POGOSTOST POJAVLJANJA NESREČE

V primeru nesreče na avtocesti so ogroženi:

- potniki in vozila na avtocesti,
- avtocestna infrastruktura,
- ožje in širše območje ob avtocesti, v primeru nesreče z nevarnim blagom,
- prebivalci, ki prebivajo v ožjem oziroma širšem območju avtoceste.

Množičnih nesreč na avtocestah ni veliko. Do leta 2014 na našem območju ni bilo množične nesreče na avtocesti. Po tem letu je prišlo do treh množičnih nesreč.

Prva se je zgodila dne 28.01.2014, na avtocestnem odseku med Postojno in Razdrtim, in sicer je po podatkih trčilo 53 vozil, med njimi tudi avtobus s 47 potniki in trije polpriklopniki. Ena oseba je izgubila življenje.

Do druge množične nesreče ena avtocesti pa je prišlo 30.01.2016 in velja za najbolj množično v zgodovini Slovenije. Nesreča se je zgodila na Golem vrhu nad Razdrtim, kjer je trčilo 71 vozil. Udeleženih je bilo 122 ljudi, štirje so umrli.

V petek, 23. decembra 2022 je na avtocestnem odseku med Razdrtim in Senožečami prišlo do dveh prometnih nesreč v razdalji približno 300 metrov. Skupaj je bilo udeleženih 13 vozil (en avtobus, dva tovornjaka, eno kombinirano vozilo in devet osebnih vozil), s preko 40 udeleženci.

Bolj pogosto se pojavljajo izredni dogodki, za katere poskrbijo delavci Avtocestne baze Postojna in Kozina, ter manjše nesreče.

V primeru, da bi prišlo do nesreče na avtocesti na vozilu, ki bi prevažalo nevarno blago in bi se to pričelo nenadzorovano širiti v okolje, kjer živi ali dela večje število ljudi bi bilo potrebno izvesti umik oziroma evakuacijo ljudi iz ogroženega okolja.

9 VRSTE IN KOLIČINE NEVARNIH SNOVI

Ne razpolagamo s podatki kakšne vrste nevarnega blaga in kolikšne količine nevarnega blaga se prevaža po odsekih avtoceste, ki so na našem območju. Ocenjujemo pa, da tega ni tako malo. Prevoz nevarnega blaga se izvaja v skladu z Zakonom o prevozu nevarnega blaga in Sporazumom o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga (ADR). Še prav posebna pravila veljajo za prevoz nevarnega blaga skozi predor Karavanke.

Prevoz nevarnih snovi, za katere veljajo določbe Sporazuma o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga (ADR), ki se opravljajo s prevoznimi enotami, ki jih je treba skladno z ADR označiti z oranžnimi tablam, morajo biti opremljeni z vsaj eno opozorilno lučjo, ki oddaja oranžno svetlobo in zagotavlja učinkovito opozarjanje (to je, da je svetloba opozorilne luči vidna z vseh strani in da se opozorilna luč vključi najmanj 50 metrov pred cestninsko postajo in ostane vključena med celotno vožnjo skozi predor), razdalja med vozečimi ali ustavljenimi prevoznimi enotami v predoru pa mora biti najmanj 150 metrov.

Prevozne enote, ki morajo imeti v skladu s predpisi o prevozu nevarnega blaga oranžne oznake, katerih številke za oznako nevarnosti se začnejo s številko 2 ali s podvojeno številko 3, 4, 5, 6 ali 8, ali je pred številkami napisana črka X, smejo peljati skozi predor le, če so tudi varovane še z enim spremljevalnim vozilom, vozečim za prevozno enoto. Spremljevalno vozilo mora biti prav tako opremljeno z opozorilno lučjo, ki oddaja oranžno svetlobo, z napravami, ki vseskozi zagotavljajo obojestransko govorno povezavo s spremljano prevozno enoto in nadzornim centrom za predor ter gasilnimi aparati in drugo opremo po ADR, ki ustreza nevarnemu blagu spremljane prevozne enote. Najmanj en član voznega osebja spremljevalnega vozila mora imeti certifikat o posebni usposobljenosti voznikov skladno z določbami ADR, znati ravnati z varnostnimi napravami v predoru in imeti sposobnosti, znanje in pooblastila, da lahko ukrepa skladno s pisnimi navodili, ki so predpisana po ADR za voznika, in sprejme druge potrebne ukrepe do prihoda intervencijskih ekip.

10 VERJETNE POSLEDICE NESREČE IN VERJETNOST NASTANKA VERIŽNE NESREČE

10.1 Posledice izrednih dogodkov

Največja verjetnost je pojavljanje zastojev. Sledi omejitev hitrosti in omejitev vožnje po prometnem oziroma prehitevalnem pasu, ter preusmeritev prometa. Izredni dogodek lahko traja od nekaj minut do ure ali več, kar je odvisno od posameznega dogodka, vremenskih razmer ter gostote prometa.

10.2 Posledice manjše nesreč

Posledice so lahko različne, od posledic pri prometni nesreči I. kategorije, kjer nastane samo materialna škoda, pa do prometne nesreče IV. kategorije pri kateri kdo umre ali zaradi posledic nesreče umre v 30 dneh po nesreči.

10.3 Posledice množične nesreče

Posledice se kažejo v tem, da je več kot 10 ljudi umrlo ali bilo težko telesno poškodovanih in je nastala velika materialna škoda. V najslabši možni varianti je v primeru nesreče na avtocesti ogroženo tudi do nekaj sto ljudi.

Prometni nesreči velikokrat sledi iztekanje nevarne snovi v okolje v hujših primerih pa se lahko razvije v požar in eksplozijo. Pri nesreči z nevarno snovjo obstaja tudi možnost ogrožanja ljudi in živali v bližini nesreče, iztekanje nevarne snovi v podtalnico in vodotoke.

Pri nastanku požara se posledice predvidevajo na gradbenih objektih. Obstaja tudi možnost širjenje požara v naravno okolje – gozd. Ogroženost avtoceste pred naravnimi nesrečami je majhna, vendar ni zanemarljiva.

Nesreča na avtocesti lahko povzroči naslednje verižne nesreče:

- nalet vozil-verižno trčenje,
- požar na vozilih in ostalih objektih v bližini avtoceste,
- eksplozijo kot posledico požara na vozilih,

- onesnaženje vodotokov in podtalnice,
- onesnaženje okolja z nevarnim blagom,
- požar v naravnem okolju (gozdni požar).

11 VERJETNOST POJAVLJANJA NESREČE IN MOŽNOST PREDVIDEVANJA NESREČE

11.1 Verjetnost pojavljanja izrednih dogodkov

Glede na znane podatke je možno pojavljanje zastojev, ki se najpogosteje pojavljajo tekom dneva (v časovnih terminih, ko je tudi frekvenca prometa gostejša), prav tako med vikendi ter v času dopustov in praznikov. Med izrednimi dogodki je tudi pojavljanje vožnje v nasprotni smeri in slaba vidljivost.

11.2 Verjetnost pojavljanja manjših nesreč

Verjetnost pojavljanja manjših nesreč je odvisna od preobremenjenosti avtoceste na objektih prometne infrastrukture. Največ se na avtocestah pojavljajo prometne nesreče I. in II. kategorije, pri katerih ni potrebna intervencija sil za zaščito, reševanje in pomoč. Manjšo nesrečo obvladuje redna služba ACB Postojna in ACB Kozina, v sodelovanju s policijo in rednimi intervencijskimi enotami in službami.

11.3 Verjetnost pojavljanja množičnih nesreč

Verjetnost pojavljanja množičnih nesreč, kadar bi v nesreči umrlo ali bilo težje telesno poškodovanih več kot 10 oseb je zelo majhna. Največja verjetnost, da do takšne nesreče pride je ob gosti megli ali poledici, ki se pojavlja na bolj izpostavljenih delih cestišča.

Večjo nevarnost pa predstavljajo nesreče z nevarnim blagom, ker ni možno pridobiti točnih podatkov o količini še manj pa o vrstah nevarnih snovi, ki se jih prevaža po avtocestah. Glede na vsakodnevne velike količine prevozov naftnih derivatov in drugih nevarnih snovi po avtocestah, obstaja bistveno večja možnost nesreče z nevarnim blagom, kot pa jo priznavamo.

Možnost naravnih in drugih nesreč je minimalna. Vsi objekti na avtocesti so zgrajeni potresno varno. Verjetnost pojavljanja nesreč zaradi terorizma ni mogoče definirati, možnost pa obstaja. Tudi verjetnost pojavljanja nesreč na avtocesti zaradi podnebnih sprememb je težko definirati, možnost pa obstaja zaradi povečanja pogostosti ekstremnih vremenskih dogodkov.

11.4 Posledica nesreč na avtocesti

Posledice nesreč na avtocesti so lahko neposredne in posredne. Med neposredne posledice se lahko štejejo posledice, ki nastanejo pri udeležencih nesreče na območju nesreče in poškodovanost infrastrukturnih objektov na območju nesreče. Med posredne posledice pa se lahko štejejo posledice, ki nastanejo zaradi prizadetosti ljudi, prizadetosti članov reševalnih ekip, škode na okolju ipd..

Večjih vplivov na ljudi, gospodarstvo, okolje, kulturno dediščini, ter politični in družbeni vpliv množične nesreče na avtocesti nimajo. Še največji je vpliv na ljudi, na udeležence nesreče na območju nesreče.

12 PREPREČITEV, UBLAŽITEV IN ZMANJŠANJE POSLEDIC MNOŽIČNE NESREČE NA AVTOCESTI

Za preprečitev, ublažitev in zmanjšanje posledic nesreč na avtocesti je potrebno zagotoviti, da:

- upravljavec avtoceste upošteva normativno ureditev, nadzira stanje avtoceste, nadzira prometno ureditev in izvaja naloge rednega vzdrževanja na avtocesti,
- se usposobi dežurne delavce DARS d.d. v Nadzornih centrih avtocestnih baz in Prometno- informacijskih centrih (PIC) za državne ceste za pravočasno in ustrezno obveščanje ter izvedbo vseh potrebnih ukrepov v skladu s predpisi in navodili,
- da se izvede pravočasno obveščanje udeležencev v prometu na preusmeritev prometa oziroma obvoz na druge državne ceste,
- se zagotovi takojšnje in učinkovito zavarovanje kraja dogodka in izvedbo s tem povezanih ukrepov,
- se zagotovi možnost prihoda interventnim službam na kraj nesreče (sprostitve prevoznosti vozniških pasov, pravočasna odstranitev zaščitne ograje do prihoda intervencijskih vozil), oziroma ustrezno urediti intervencijske dostope,
- se zagotovi ustrezna koordinacija intervencijskih sil (vzpostavitev ustreznega poveljniškega mesta na mestu nesreče ali v avtocestni bazi),
- se skrajša čas prihoda intervencijskim silam na kraj nesreče (hitro tehnično vozilo oziroma namestitve reševalnih enot v avtocestni bazi),
- se opreми reševalne službe z ustrezno reševalno opremo (prostovoljna gasilska društva) in jih usposobi za ravnanje z opremo,
- se v regiji zagotovi potrebno zalogo materialnih sredstev in opreme za množične prometne nesreče,
- se dogradi inteligentni prometni sistem (ITS) za nadzor in vodenje prometa,
- pristojni organi in službe nadzirajo udeležence v prometu, da upoštevajo določila Zakona o varnosti v cestnem prometu (spoštovanje predpisane hitrosti vožnje na avtocesti in skozi predore ter spoštovanje signalizacije) in druge predpise s področja varnosti v cestnem prometu,
- se dopolni priročnik za kandidate za voznike motornih vozil »Varna vožnja« programa

- teoretičnega in praktičnega usposabljanja v zvezi posebnosti prometa na avtocesti,
- se poveča aktivnost Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na preventivnem področju s poudarkom na obveščanju javnosti, osveščanju voznikov o varni vožnji, izdelavi in delitvi preventivnega materiala voznikom, obvezni uporabi odsevnih brezrokavnikov, dosledno upoštevanje prometnih predpisov, signalizacije ter obvestil DARS d.d..

12.1 Zaščitni ukrepi

Od zaščitnih ukrepov se ob množični nesreči na avtocesti izvajajo naslednji ukrepi:

- prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi,
- ukrepi pri nesreči z nevarno snovjo,
- umik udeležencev v prometu iz mesta nesreče in ogroženega območja,
- sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev.

12.1.1 Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Ob izrednem dogodku oziroma nesreči upravljavec organizira pregled opreme, naprav oziroma objekta. Pregled opravi upravljavec oziroma vzdrževalec avtoceste, ki oceni poškodovano opremo in če je možno jo z enostavnimi ukrepi popravi ali zamenja. Naloga upravljavca oziroma vzdrževalca avtoceste je tudi ureditev obvoza, zavarovanje poškodovanih vozil in mesta nesreče, sprostitev intervencijskih poti, obveščanje pristojnih organov.

Na javni cesti (državni cesti) ustrezno signalizacijo za obvoz postavi vzdrževalec ceste.

Nadzor upoštevanja postavljene prometne signalizacije, urejanje cestnega prometa in zavarovanje mesta nesreče je v pristojnosti policije, Policijske uprave Kranj v skladu z načrtom dejavnosti in zakonskimi pristojnostmi.

12.1.2 Ukrepi pri nesreči z nevarno snovjo

Ob nesrečah, kjer je prisotno nevarno blago se aktivira pristojna gasilska enota širšega pomena. V kolikor te ne morejo identificirati vrste nevarnosti se na zahtevo vodje intervencije ali drugih odgovornih oseb aktivira najbližji ekološki mobilni laboratorij (ELME, MEEL, IRE KLOR), ki:

- opravljajo izvidovanje nevarnih snovi (detekcija, identifikacija, dozimetrija, enostavnejše analize),
- ugotavljajo in označujejo mejo koncentriranih območij,
- izvajajo vzorčenje za analize in preiskave.

Če bi prišlo do večje koncentracije, bi za izvajanje nalog RKB izvidovanja in nadzor dekontaminacije aktivirali regijsko RKB enoto, naloge dekontaminacije pa izvedejo gasilske enote širšega pomena. Sile, ki intervenirajo na ogroženem območju morajo imeti zagotovljeno osebno zaščitno opremo.

12.1.3 Umik udeležencev v prometu iz mesta nesreče in ogroženega območja

Umik ogroženih udeležencev v prometu v primeru množične nesreče na avtocesti odredi vodja intervencije, kadar uhajajo nevarne snovi v ozračje oziroma obstaja nevarnost eksplozije. Umik iz vplivnega območja nevarne snovi izvaja upravljavec oziroma vzdrževalec avtoceste, DARS d.d., ACB Postojna oz. ACB Kozina s svojimi dežurnimi službami in intervencijske sile, ki so vključene v reševanje. Evakuirane se glede na kraj nesreče namesti v DARS, d.d. ACB Postojna oz. ACB Kozina.

Če je zaradi nesreče ogroženo življenje in zdravje okoliških ljudi in živali, njihovo evakuacijo izvede lokalna skupnost. Odredi jo župan ali poveljnik CZ prizadete lokalne skupnosti skladno z dokumentom o izvajanju zaščitnih ukrepov.

12.1.4 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Sprejemno mesto evakuiranih ljudi določi vodja intervencije. Na sprejemnih mestih se poskrbi za evakuirane in se jih glede na kraj nesreče takoj namesti v DARS d.d., ACB Postojna oz. ACB Kozina, Izpostavo Postojna.

Oskrba zajema tudi nudenje prve medicinske pomoči in nadaljnjo oskrbo.

Oskrbo ogroženih prebivalcev ob nesrečah z nevarnimi snovmi izvede lokalna skupnost.

12.1.5 Naloge zaščite, reševanja in pomoči

Od nalog zaščite, reševanja in pomoči (ZRP) se ob nesreči z nevarnimi snovmi izvajajo naslednje:

- gašenje in reševanje ob požarih,
- reševanje ob množičnih nesrečah,
- nujna medicinska pomoč,
- pomoč ogroženim in prizadetim,
- prva veterinarska pomoč,
- obravnava in odprava posledic nesreče.

12.1.6 Gašenje in reševanje ob požarih

Naloge gašenja in reševanja na avtocesti izvajajo lokalno pristojna gasilska društva in gasilske enote širšega pomena.

Gasilske enote izvajajo naloge gašenja in reševanja (gašenje požarov in reševanje ob požarih in eksplozijah, sodelovanje pri prenosu poškodovancev s kraja nesreče, pomoč pri pripravi ponesrečenih za prevoz, preventivne naloge varstva pred požarom preprečevanje nastanka požarov), naloge zaščite in reševanja ljudi ter premoženja in opravljanje drugih splošnih reševalnih nalog.

Zaščito in reševanje ob nesreči pri prevozu nevarnega blaga, reševanje ukleščenih in blokiranih potnikov izvajajo gasilske enote širšega pomena (Uredba o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur. list RS, št. 92/07, 54/09, 23/11 in 27/16)).

12.1.7 Reševanje ob množičnih nesrečah

Tehnično reševanje ob nesreči na avtocesti izvajajo Gasilske enote širšega pomena, dežurna služba DARS, d.d. ACB Postojna in ACB Kozina in Avto-moto zveza Slovenije (AMZS), PE Postojna.

Tehnično reševanje zajeme odkrivanje ponesrečenih v razbitinah, reševanje ljudi in materialnih dobrin iz razbitin, reševanje živali iz razbitin (izvaja se po navodilih UVHVVR – veterinarskega inšpektorja), odstranitev in odvoz poškodovanih vozil in izvajanje drugih nalog iz svoje pristojnosti.

12.1.8 Nujna medicinska pomoč

Naloge nujne medicinske pomoči izvaja Osnovno zdravstvo Notranjske s Službami nujne medicinske pomoči po zdravstvenih domovih.

Za zdravstvo pomembne informacije o številu in stanju udeležencev v nesreči po možnosti zagotovi DARS, d.d. ACB Postojna in ACB Kozina, ZD Postojna, ZD Sežana, ZD Cerknica, ZD Ilirska Bistrica, Služba NMP vprašalnik posreduje na DARS, d.d. ACB Postojna in ACB Kozina.

V okviru nujne medicinske pomoči ob množični nesreči na avtocesti se izvajajo najnujnejši ukrepi za ohranitev življenja in varovanja zdravja ljudi.

Preživele in poškodovane udeležence nesreče je potrebno čim prej prepeljati na varno območje, ki ga določi vodja intervencije. Na tem mestu se organizira mesto zdravstvene oskrbe, na katerem služba nujne medicinske pomoči, organizira in izvede najnujnejšo zdravstveno oskrbo, pripravi preživele za prevoz v zdravstvene ustanove, psihološka pomoč, registracija udeležencev v nesreči in ugotavljanje smrti.

Ob nesreči z večjim številom žrtev, se po potrebi poleg rednih služb Ministrstva za notranje zadeve (MNZ), ki opravljajo identifikacijo oseb, aktivira tudi enota za identifikacijo oseb pri Inštitutu za sodno medicino pri Medicinski fakulteti.

12.1.9 Pomoč ogroženim in prizadetim

Ob velikem številu prizadetih ob množični nesreči na avtocesti se aktivira poizvedovalna služba pri RKS, ki izvaja naloge poizvedovalne službe v skladu s svojimi pristojnostmi.

Ob nesreči so zaradi njenih značilnosti, učinka in posledic praviloma hudim stresom izpostavljeni preživeli ter reševalci. Učinki nesreče so lahko dolgotrajni tako za reševalce, kot za preživele in njihove svojce. Psihološko pomoč na evakuacijskem sprejemališču (avtocestne vzdrževalne baza) nudijo različni strokovnjaki (psihologi, terapevti, duhovniki). V programe usposabljanja sil za zaščito, reševanje in pomoč morajo biti vključene tudi vsebine psihološke pomoči.

12.1.10 Prva veterinarska pomoč

Prva veterinarska pomoč pri prevozu živine v primeru nesreče na avtocesti, se izvaja na podlagi navodil, ki jih izda veterinarski inšpektor Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Reševanje živine iz vozil izvajajo redne službe upravljavca avtoceste, DARS, d.d. ACB Postojna in ACB Kozina in gasilske enote širšega pomena (po potrebi

se vključijo ostala gasilska društva) po navodilih Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin

- veterinarskega inšpektorja.

Prevozna sredstva, ki prevažajo živali so praviloma grajena tako, da onemogočajo pobeg živalim. V ekstremno negativnih pogojih za živali, možnost pobeg s prevoznega sredstva vedno obstaja. Žival, ki ji pobeg uspe in predstavlja nevarnost za živali in ljudi se usmrti.

Prevoz živalskih trupel izvajajo javne službe za prevoz in ravnanje z živalskimi odpadki ter veterinarska higienska služba.

12.1.11 Obravnava in odprava posledic množične nesreče

Ogled kraja nesreče in preiskovalna dejanja v večini primerov vodi preiskovalni sodnik, prisoten je lahko tudi državni tožilec. Ogled kraja nesreče in določena preiskovalna dejanja preiskovalni sodnik lahko prepusti policiji. Policijo lahko usmerja tudi državni tožilec. Z začetkom ogleda kraja nesreče, po določitvi Zakona o kazenskem postopku, je delo vseh organov na kraju nesreče, podrejeno vodji ogleda kraja nesreče.

Prepovedana oziroma kazniva je vsaka sprememba kraja kaznivega dejanja ali prekrška, če gre za prometno nesrečo s telesnimi poškodbami ali večjo materialno škodo. Sprememba kraja nesreče zaradi zavarovanja ali reševanja življenja ali premoženja se ne šteje za kaznivo.

Upravljavec in vzdrževalec DARS, d.d. ACB Postojna oz. ACB Kozina mora v najkrajšem možnem času zagotoviti prevoznost avtoceste. Avto-moto zveza Slovenije mora zagotoviti odstranitev poškodovanih vozil. Pri odstranitvi vozil sodeluje tudi upravljavec oziroma vzdrževalec avtoceste ali druge pooblašene službe.

12.1.12 Osebna in vzajemna zaščita

Osebna in vzajemna zaščita vse ukrepe, ki jih ogroženi prebivalci in udeleženci nesreče na področju, kjer se zgodi nesreča, izvajajo za preprečevanje in ublažitev posledic nesreče za njihovo zdravje in življenje ter varnost njihovega premoženja.

DARS, d.d. (upravljavec in vzdrževalec avtoceste) je dolžan pravočasno obveščati vse udeležence v prometu o stanju in vseh nevarnostih na cestah, o pravilnem ravnanju ob nesreči in izvajanju zaščitnih ukrepov.

V primeru, ko zaradi množične nesreče na avtocesti, pred območjem nesreče nastane stoječa kolona vozil daljša od 1.500 metrov, delavci DARS, d.d. ACB Postojna oz. ACB Kozina pričnejo z delitvijo napitkov uporabnikom v stoječi koloni. Ob daljših zastojih lahko delavcem DARS, d.d. ACB Postojna oz. ACB Kozina v pomoč pridejo tudi zunanji izvajalci (gasilci, RKS).

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu skrbi za izvajanje nacionalnega programa varnosti cestnega prometa, preventive, vzgoje in izobraževanja, analitsko-raziskovalnih nalog, povezanih z varnostjo v cestnem prometu v skladu z Zakonom o varnosti cestnega prometa.

13 KRITERIJI ZA RAZVRŠČANJE V RAZREDE OGROŽENOSTI

To poglavje, skuša ugotoviti teritorialno porazdelitev ogroženosti zaradi množične nesreče na avtocesti in je izdelano za 10 občin (Občino Bloke, Občino Cerknica, Občino Divača, Občino Hrpelje - Kozina, Občino Ilirska Bistrica, Občino Komen, Občino Loška dolina, Občino Pivka, Občino Postojna, Občino Sežana), ter Notranjsko regijo. Z nazivom Notranjska regija je v tem poglavju mišljena Izpostava URSZR Postojna. Notranjska regija je ozemeljsko in glede vključenosti občin vanjo identična z območjem pristojnosti Izpostave URSZR Postojna.

Podatki o številu prebivalcev po občinah, Izpostavi URSZR Postojna in v državi so povzeti iz podatkov Statističnega urada RS, za leto 2022.

Uporabljena je predpostavka, da območja z večjo letno dnevno prometno povprečno obremenitvijo pomenijo večjo verjetnost, da pride do nesreče in potrebe za zaščito ljudi, živali in okolja na teh območjih in predpostavka, da na območjih, kjer je ta obremenitev manjša, obstaja manjša verjetnost, da pride do nesreče in večjega števila žrtev.

Kriteriji za točkovanje območij po občinah in za Notranjsko regijo obsegajo letni dnevni promet vseh motornih vozil na avtocestnem odseku Notranjske regije. Predstavljeni kriteriji so v Tabeli 6.

Tabela 6: Kriteriji za točkovanje območij po občinah in za Notranjsko regijo

	Vrednost PLDP
1 točka	0 – 9.999
2 točki	10.000 – 19.999
3 točke	20.000 – 29.999
4 točke	30.000 – 39.999
5 točke	40.000 <

* PLDP predstavlja povprečni letni dnevni promet vseh motornih vozil

Vir: OPSI (2024)

Tabela 7: Prometne obremenitve leta 2022

Kat. ceste	Štev. ceste	Štev. odseka	Prometni odsek	Ime števnege mesta	Vsa vozila (PLDP)
AC	A1	0197	PRIKLJ. RAZDRTO - LJ	Priklj. Razdrto-	987
AC	A1	0155	PRIKLJ. SENOŽEČE	CP Senožeče	1.700
AC	A1	0197	PRIKLJ. RAZDRTO - KP	Priklj. Razdrto-	1.718

Kat. ceste	Štev. ceste	Štev. odseka	Prometni odsek	Ime števnege mesta	Vsa vozila (PLDP)
AC	A1	0157	PRIKLJ. DIVAČA	Priklj. Divača -LJ	1.722
AC	A1	0157	PRIKLJ. DIVAČA	Priklj. Divača-KP	2.631
AC	A1	0152	PRIKLJ. UNEC - KP	Priklj. Unec-KP	2.748
AC	A1	0154	RAZCEP NANOS	Razcep Nanos -	2.801
AC	A1	0158	PRIKLJ. KOZINA - LJ	Priklj. Kozina-LJ	3.903
AC	A1	0158	PRIKLJ. KOZINA - KP	Priklj. Kozina-KP	4.438
AC	A1	0153	PRIKLJ. POSTOJNA - KP	Priklj. Postojna-	4.704
AC	A1	0152	PRIKLJ. UNEC - LJ	Priklj. Unec-LJ	5.111
AC	A3	0486	PRIKLJ. FERNETIČI	Priklj. Fernetiči	7.632
AC	A3	0070	SEŽANA Z - FERNETIČI	Sežana AC	7.813
AC	A3	0069	SEŽANA V - SEŽANA Z		8.500
AC	A1	0153	PRIKLJ. POSTOJNA - LJ	Priklj. Postojna-	10.430
AC	A3	0068	GABRK - SEŽANA V	Dane AC	11.390
AC	A1	0154	RAZCEP NANOS	Razcep Nanos -	15.663
AC	A3	0070	FERNETIČI - MP	MT Fernetiči	15.800
AC	A1	0059	GABRK - DIVAČA	Divača AC	28.055
AC	A1	0060	DIVAČA - KOZINA	Kozina AC	28.792
AC	A1	0061	KOZINA - KASTELEC	Ravne AC	29.274
AC	A1	0062	RAZCEP SERMIN - H5		29.500
AC	A1	0062	ČRNI KAL - RAZCEP	Dekani AC	30.508
AC	A1	0058	SENOŽEČE - GABRK	Čebulovica AC	34.470
AC	A1	0057	NANOS - SENOŽEČE	Goli vrh AC	35.211
AC	A1	0056	POSTOJNA - RAZDRTO	Studenec AC	47.002
AC	A1	0056	RAZDRTO - NANOS	Razdrto AC	47.724
AC	A1	0055	UNEC - POSTOJNA	Ravbarkomanda	52.630
AC	A1	0054	LOGATEC - UNEC	Laze AC	55.464

Legenda

Kat. ceste	Kategorija ceste
Štev. ceste	Oznaka ceste
Štev. odseka	Oznaka odseka ceste
Prometni odsek	Opis poteka prometnega odseka
Ime števnege mesta	Ime števnege mesta
Vsa vozila (PLDP)	PLDP - Povp. letni dnevni promet vseh motornih vozil

Vir: OPSI (2024)

Tabela 8: Kriteriji za točkovanje po občinah in regiji

Razred ogroženosti občina/regija	Točke iz tabele 6
Brez avtocest	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5

Razporejanje v razrede ogroženosti po občinah in Notranjski regiji so prikazani v spodnji tabeli.

Tabela 9: Kriteriji za razporejanje v razrede ogroženosti po občinah in za Notranjsko regijo

Razred ogroženosti	ogroženost
0	nič
1	Zelo majhna
2	Majhna
3	Srednja
4	Velika
5	Zelo velika

1 – zelo majhna, 2 – majhna, 3 – srednja, 4 – velika, 5 – zelo velika.

Prvi razred predstavlja zelo majhno, drugi razred majhno, tretji razred srednjo, četrti razred veliko in peti razred zelo veliko ogroženosti zaradi množične nesreče na avtocesti.

13.1 Razvrščanje občin

Tabela 10: Ogroženost po posameznih odsekih

Odsek avtoceste v regiji	PLDP	Točke iz tabele 8	Občine regije, ki jih zajema odsek
A1 Pododsek Logatec- Unec	55.464	5	Cerknica
A1 Pododsek Unec – Postojna	52.630	5	Cerknica, Postojna
A1 Postojna – Razdrto	47.002	5	Postojna
A1 Razdrto – Čebulovica	39.135	4	Postojna
A1 Čebulovica – Divača	28.055	3	Divača
A1 Divača – Kozina	28.792	3	Divača, Hrpelje - Kozina
A1 Kozina – Klanec	29.274	3	Hrpelje- Kozina
A3 Gabrk - Fernetiči	9.234	1	Sežana

Vir: OPSI (2024)

Tabela 11: Ogroženost občin zaradi množične nesreče na avtocesti, glede na PLDP na avtocestah v občini. Pri številu prebivalcev so upoštevani podatki za drugo polovico leta 2023.

Regija/občina	Površina občine v km ²	Število ljudi	Gostota poseljenosti na km ²	PLDP občine	Razred ogroženosti
NOTRANJSKA					
Bloke	75,1	1573	20,95	/	0
Cerknica	241,3	12.003	49,74	54.047	5

Regija/občina	Površina občine v km ²	Število ljudi	Gostota poseljenosti na km ²	PLDP občine	Razred ogroženosti
Divača	145,0	4601	31,73	28.424	3
Hrpelje - Kozina	194,9	5362	27,51	29.033	3
Ilirska Bistrica	480,0	13.543	28,21	/	0
Komen	102,7	3602	35,07	/	0
Loška dolina	166,8	3513	21,06	/	0
Pivka	223,3	6300	28,21	/	0
Postojna	269,9	18.147	67,24	46.256	5
Sežana	217,4	14.293	65,75	9.234	1
SKUPAJ	2116,4	82.937	39,19	33.399	4

Vir: Lasten

Skozi območja občin Blok, Ilirske Bistrice, Komna, Loške doline in Pivke avtocesta ne poteka, zaradi česar te občine niso ogrožene zaradi množične nesreče na avtocesti. V prvi razred ogroženosti (zelo majhna ogroženost) zaradi množične nesreče na avtocesti sodi Občina Sežana.

V drugi razred ogroženosti (majhna ogroženost) zaradi množične nesreče na avtocesti ne sodi nobena občina v Regiji. Občini Divača in Hrpelje-Kozina glede na podatke o PLDP sodita v tretji razred ogroženosti. V najvišji razred ogroženosti, peti, pa spadata Občina Cerknica z avtocesto na Uncu, ter Občina Postojna z pododsekom Unec – Postojna in odsekom Postojna – Razdrto.

Občini Divača in Hrpelje-Kozina morata izdelati občinski delni načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti, oziroma dokumente v katerih se predvidi način obveščanja ter razdela izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP ob množični nesreči na avtocesti za primer, če bi ob množični nesreči na avtocesti z nevarno snovjo prišlo do sproščanja te snovi in bi bila ogrožena življenja ljudi, živali in naravno okolje.

Občini Cerknica in Postojna morata izdelati občinski načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti v celoti, s poudarkom na izvajanju zaščite, reševanja in pomoči za primer, ko bi ob nesreči uhajanje nevarne snovi v okolje, ogroženi ljudi, živali in naravno okolje v občini.

Obveznosti občin iz naslova načrtovanja ob množični nesreči na avtocesti bodo glede na njihovo ogroženost določene tudi z Regijskim načrtom zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti za Notranjsko regijo.

13.2 Razvrščanje Notranjske regije

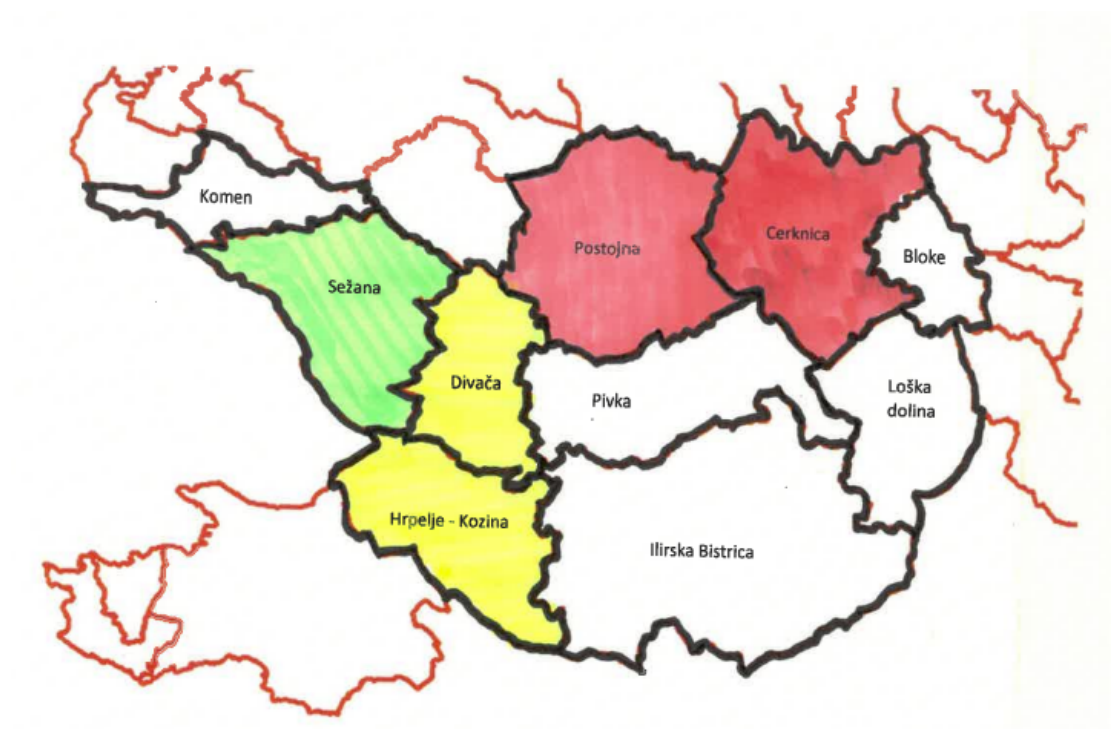
Notranjska regija je uvrščena v četrti razred ogroženosti zaradi množične nesreče na avtocesti, saj na trasi avtoceste, ki poteka po območje Notranjske regije in je v upravljanju ACB Postojna in ABC Kozina povprečni letni dnevni promet vseh motornih vozil znaša 33.399.

To pomeni, da se v Notranjski regiji izdelava načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti v celoti – Regijski načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti za Notranjsko regijo. Regijski načrt ZIR ob množični nesreči na avtocesti za Notranjsko regijo izdelava Izpostava URSZR Postojna v sodelovanju s pristojnimi nosilci načrtovanja (občine, DARS d.d., gasilci, policija, zdravstvo ...).

Občine po katerih poteka trasa avtoceste glede na ogroženost izdelajo načrte ZIR ob množični nesreči na avtocesti v skladu s podtočko 13.1. Razvrščanje občin.

Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji izdelava obratni načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti v celoti, ki se imenuje Obratni načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti na območju ACB Postojna in ACB Kozina.

Slika 10: Ogroženost občin v Notranjski regiji zaradi množične nesreče na avtocesti

Legenda:				
Zelo majhna	Majhna	Srednja	Velika	Zelo velika

Vir: Lasten

14 ZAKLJUČEK

Avtocesta A1 Šentilj - Srmin povezuje Notranjsko regijo z osrednjo Slovenijo, oziroma glavnim mestom Ljubljano ter slovensko obalo. Avtocestna smer severovzhod - zahod je neposredna povezava med slovensko obalo na zahodnem kraku (Koper) in Šentiljem na avstrijski meji na severu, z odcepi proti Sežani (Italija), Novi Gorici (Italija) in Lendavi (Madžarska).

Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji, d.d. je po Zakonu o spremembah in dopolnitvah zakona o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji odgovorna za upravljanje in vzdrževanje avtocest. Na podlagi Zakona o javnih cestah je DARS d.d. odgovoren za določene naloge in odgovornosti, med drugim tudi za nadzor stanja, prometno ureditev in izvajanje nalog rednega vzdrževanja avtocest. Podrobneje so razmerja opredeljena v koncesijski pogodbi o upravljanju in vzdrževanju avtocest, ki jo ima DARS d.d. sklenjeno z Republiko Slovenijo, kjer je določeno tudi omrežje javnih cest, ki so v pristojnosti DARS d.d..

Slika 11: Celoten potek Avtoceste A1 Šentilj - Srmin

Vir: DARS (2024)

Trasa avtocesta poteka po petih občinah v Notranjski regiji in sicer: Občini Cerknica, Občini Postojna, Občini Divača, Občini Sežana in Občini Hrpelje-Kozina.

Potrebno je izdelati Ocene ogroženosti zaradi množičnih nesreč na avtocesti tako na ravni regije kot v vseh lokalnih skupnostih, preko katerih poteka trasa avtoceste.

Na regijski ravni se izdela načrt zaščite in reševanja ob množičnih nesrečah na avtocesti- Regijski načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti za Notranjsko regijo.

Občinske načrte zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti izdelajo Občina Cerknica, in Občina Postojna. Te občine glede na razred ogroženosti izdelajo celoten občinski načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti.

Občini Divača in Hrpelje-Kozina glede na razred ogroženosti izdelata občinski delni načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti, v katerem se določi način opazovanja, obveščanja in alarmiranja ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči.

Občini Sežana glede na razred ogroženosti sicer ni potrebno izdelati občinskega načrta zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti, priporočljivo pa je da pripravi občinski delni načrta oziroma dokumente v katerih je predvideno obveščanje in sodelovanje v primeru množične nesreče na avtocesti.

Skozi občine Bloke, Loška dolina, Pivka, Ilirska Bistrica in Komen pa avtocesta ne poteka, zaradi česar jim ni potrebno izdelati niti ocene ogroženosti nit načrta zaščite in reševanja.

Občine pri izdelavi občinskih načrtov zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti, občinskih delnih načrtov zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti, ter občinskih zaščitnih ukrepov in nalog zaščite reševanja in pomoči ob množični nesreči na avtocesti razčlenijo zamisel izvajanja zaščite, reševanja in pomoči ob množični nesreči na avtocesti za primer, ko bi prišlo do množične nesreče na avtocesti in bi pri tem prišlo do razširjanja večje količine nevarne snovi v okolje, posledično pa bi bili ogroženi ljudje, živali in naravno okolje v bližini trase avtoceste.

Obratni načrt zaščite in reševanja ob množičnih nesrečah na avtocesti izdela DARS d.d..

15 RAZLAGA OKRAJŠAV

A	Avstrija
AC	avtocesta
ACB	Avtocestna baza
ADR	Sporazum o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga
AMZS	Avto-moto zveza Slovenije
BVO	betonska varnostna ograja
DARS	Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji
DRI	Direkcija za infrastrukturo
DRSI	Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo
d.d.	delniška družba
EU	Evropska unija
GZ	Gasilska zveza
GARS	Gasilsko reševalna služba
ITS	Inteligentni prometni sistem
JZ	Javni zavod
LC	Lokalna cesta
MO	Mestna občina
PIC	Prometno informacijski center
PLDP	povprečni letni dnevni promet
PNC	Podporni nadzorni center
PU	Policijska uprava
RS	Republika Slovenija
UPB	uradno prečiščeno besedilo
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
ZiR	Zaščita in reševanje
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč

16 VIRI

- [Atlas okolja \(gov.si\)](https://atlas.okolja.gov.si/)
- [Cestna infrastruktura | GOV.SI](https://cestna.gov.si/)
- [DARS d.d.](https://dars.si/)
- DRSI, podatki o cestni infrastrukturi,
- Načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti za Zahodno Štajerski regijo, številka 842-00-1/2006-3, z dne 7. 12. 2006,
- Zakon o javnih cestah (Ur. list RS, št. 33/06-UPB1, 45/08, 42/09, 109/09, 110/10 in 24/15),
- Zakon o varnosti cestnega prometa (Ur. list RS, št. 56/08-UPB5, 73/08, 58/09, 36/10 in 7/11),
- Obratni načrt zaščite in reševanja za primer množične nesreče na avtocesti na območju ACB Postojna, verzija 2, z dne 04.12.2017
- Obratni načrt zaščite in reševanja za primer množične nesreče na avtocesti na območju ACB Kozina, verzija 2, z dne 04.12.2017
- Ocena ogroženosti zaradi množične nesreče na avtocesti Gorenjske regije št. 8421-3/2022-1-DGZR, verzija 2.0, z dne 18.01.2022,
- Zakon o cestah (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 – ZSDH-1A, 29/23 in 78/23 – ZUNPEOVE)
- Zakon o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 23/19, 189/20 – ZFRO, 39/22 in 117/22 – ZVNDN-C),
- Zakon o javnih cestah (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 57/08 – ZLDUVCP, 69/08 – ZCestV, 42/09, 109/09, 109/10 – ZCes-1 in 24/15 – ZCestn),
- Zakon o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 156/21 – uradno prečiščeno besedilo in 161/21 – popr.), Zakon o prevozu nevarnega blaga (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 41/09, 97/10 in 56/15),

- Zakon o prevozu nevarnega blaga (Ur. list RS, št. 33/06-UPB, 41/09, 97/10 in 56/15),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o javnih cestah (Uradni list RS, št. 92/05 in 69/08 – ZCestV)
- Zakon o varnosti cestnega prometa (Uradni list RS, št. 56/08 – uradno prečiščeno besedilo, 57/08 – ZLDUVCP, 58/09, 36/10, 106/10 – ZMV, 109/10 – ZCes-1, 109/10 – ZPrCP, 109/10 – ZVoz, 39/11 – ZJZ-E, 75/17 – ZMV-1 in 10/18 – ZCes-1C),
- Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ((Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10, 21/18 – ZNOrg in 117/22),
- Pravilnik o službi nujne medicinske pomoči (Ur. list RS, št. 81/15 – popr.),
- Uredba o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur. list RS, št. 92/07, 54/09, 23/11 in 27/16) ter izvedbeni programi upravljavca cestne infrastrukture, DARS, d.d..
- Uredba o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19)